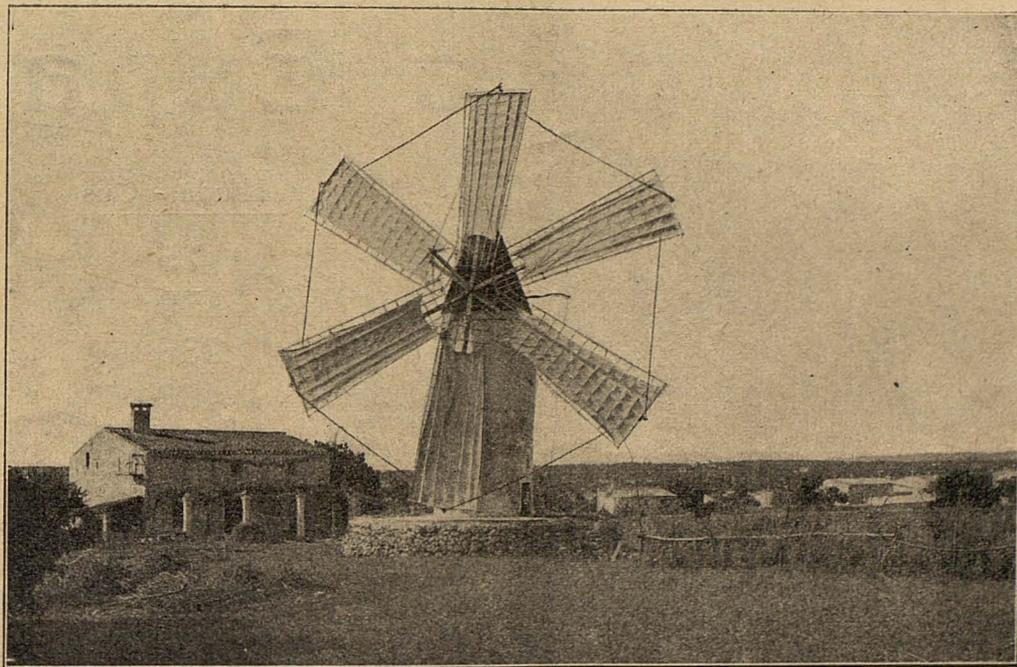

AGRICULTURA

Els típics molins de vent de Mallorca

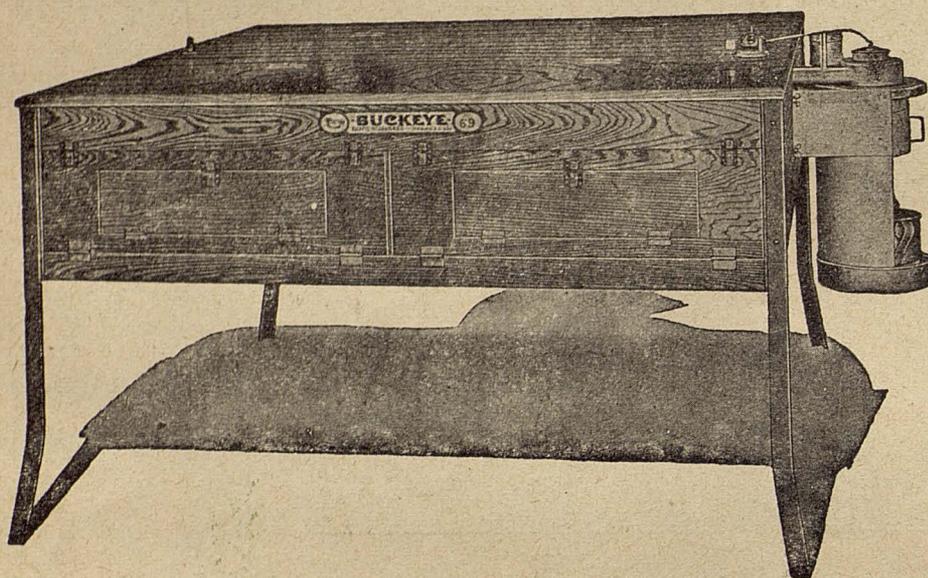
SUMARI:

La darrera Assemblea de productors, *Francesc Santacana*. — Manera senzilla de netejar de cadells les terres, *Rafael Mir i Deàs*. — Les cabres de llet, *Antoni Torrecasana*. — La crisi del preu de la llet, *J. M. Riu*. — La raça de gallines del Penedès. — El cooperativisme en Agricultura, *Joan Rof i Codina*. — Elogi de l'all, *Isidre Rogent*. — L'oli d'olives per a combatre els pugons i altres insectes. — Folklore de la pagesia: Excehències del blat, *Valeri Serra i Boldú*. — Record retrospectiu de pagesia, *Emili Pascual d'Amigó*. — La pagesia mallorquina, *Joan Roselló*. — El que diu la premsa: La llei per a resoldre els conflictes del camp, *J. Ventosa i Calvell*. — El pagès de Cerdanya, *Montferri*. — Recerques pràctiques: La mosca, paradís dels microbis. — El còrc de la pomera i la seva destrucció. — Injectables per als arbres fruiters. — La importància de les rasclades en la vida de les plantes. — Notes informatives: Amics de les Roses. — Les dues polítiques agràries. — El conflicte del camp. — El que es menja a Barcelona. — Calendari de sèmbrs. — El mercat.

I RAMADERIA

Buckeye

construïda
a Espanya

<u>Cabuda - Ous</u>	<u>Pessetes</u>
75	225
150	400
286	550
400	725
576	900
1200	2100
1728	2600

Amb volteix automàtic, a excepció
del model de 75 ous

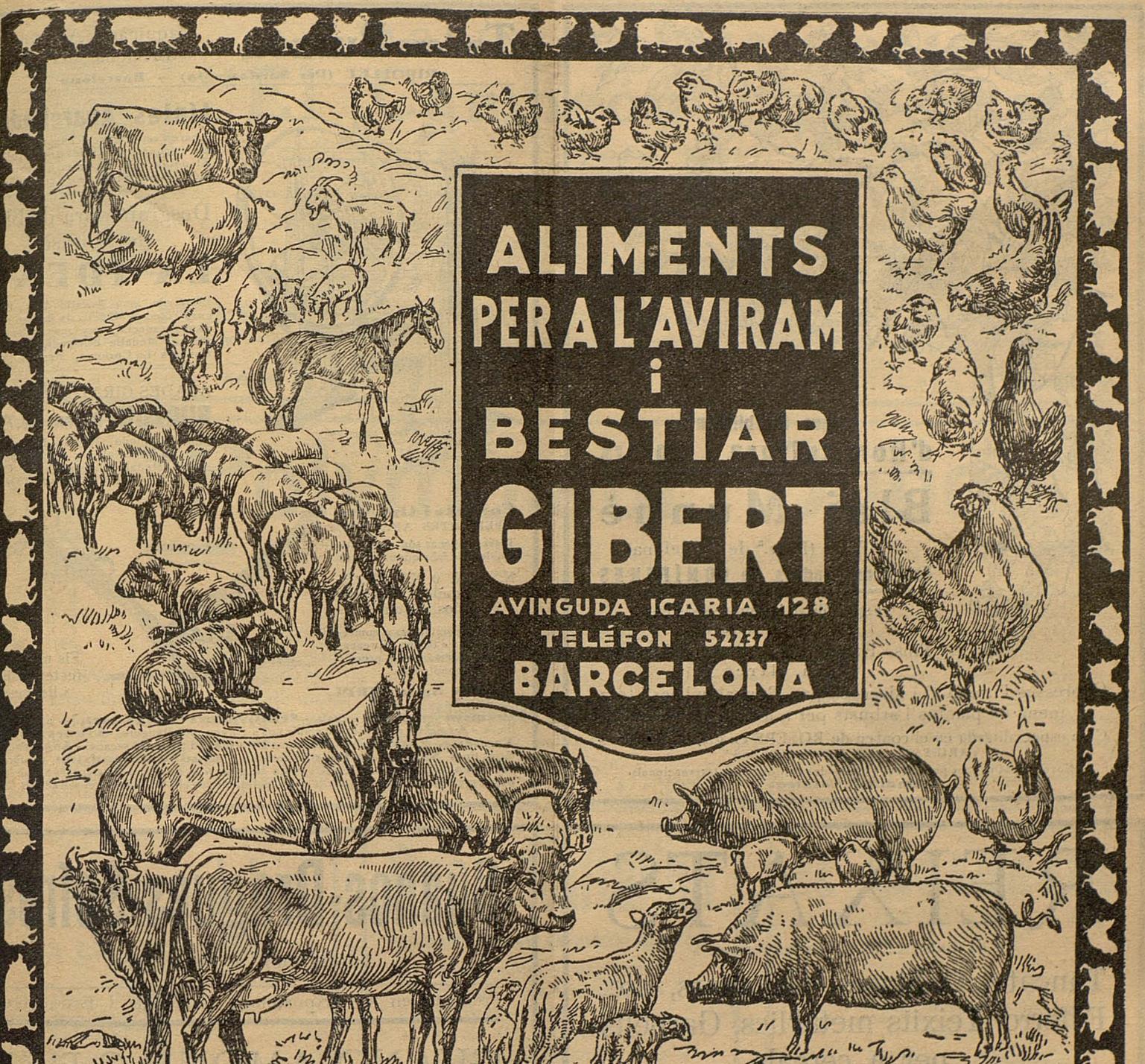

Es la marca que s'ha imposat
Es la incubadora que vostè necessita
Es l'última paraula en incubació

**De cada cent incubadores en ús, vuitanta al menys són BUCKEYE,
el qual demostra l'èxit que ha obtingut aquesta marca, degut única-
ment als seus excel·lents resultats**

Sol·liciteu catàleg i detalls gratuïtament, al distribuïdor

Granja Paraiso
Arenys de Mar
(Barcelona)

ALIMENTS PER A L'AVIRAM i BESTIAR GIBERT

AVINGUDA ICARIA 428
TELÉFON 52237
BARCELONA

*Per esser fabricants i receptors directes, podem garantir l'absoluta
puresa i integritat de nostres aliments.*

GRANS I FARINES DE TOTA MENA

ELABORACIONS ESPECIALS
d'**Alfals**, en farina.— **Civada**, es-
puntada, aixafada, farina integral, farina
cedassejada, etc.— **Ordi**.— Id. id.
Moresc, tranquil·ló, pelat, semolina,
farines.— **Arròs**, i els seus derivats,
Segó.— **Turtó** i llurs farines.— **Lli**
i la seva farina, etcètera.

Farina de peix, les qualitats més
selectes, importades d'Escandinàvia.
Farina d'ossos, tri-esterilitzada
i pelada.
Farina de carn, de les més im-
portants frigorífiques del món.

Demaneu folletons i cotitzacions mensuals que sempre seran les més econòmiques en igualtat de qualitats

IMPORTADOR EXCLUSIU DE

Reef Brand
CLOSURES D'OSTRES PURES PER AVIRAM
90% DE CARBONAT DE CALÇ

La seva qualitat insuperable proporciona
l'augment del 25 % en la producció d'ous;
conserva la vitalitat a les ponedores; asse-
gura la robustesa i desenrotllament de tota
mena de bestiar.

Preu per saca de 50 quilos, 15 pessetes

Llet en pols, completa i sense grassa
Oli de fetge de bacallà
CIVADA ESCORXADA

RANXOS AVICOLES

ALIMENTS ESPECIALS
PER A POLLETS I Ponedores

N.º 0 - Bateria N.º 1 - Pollets
N.º 2 - Crescuda N.º 3 - Engreix
N.º 4 - Posta N.º 5 - Normal

N.º 5 - RANXO "Porquí"
N.º 7 - RANXO "Conills"

ALIMENTS CONCENTRATS
NUTRE - Avícola — NUTRE - Concentrat
NUTRE - Porquí — NUTRE - Bobí

DESINFECTANT
INSECTICIDA **PIOL**
EN POLS I LIQUID

Grans Establiments
d'Horticultura i Rosers

Blai Munné

GAVÀ (Prov.^a de Barcelona)
Extensos criaders de CONÍFERES

Especialitat i sempre existèn-
cies crescudes de

Pins Halepensis, Pinea, Marítim
i altres

Cupressus Piramidal i Macrocarpa. - Bougainvillees i tota
mena de plantes i arbusts per a formar jardins.

Casa especialitzada en el conreu de ROSERS en grans quantitats
VARIETATS, LES MES EXTENSES

Novetats obtingudes per la casa i premiades en Concursos Internacionals
Demaneu Catàlegs

Tallers Burzón Maquinària Agrícola
Construccions Mecàniques
RIPOLLET (Per Sardanyola) - Barcelona

Línies Aparellades

Aparell especialment adaptat al siste-
ma de conreu de *Línies aparellades*.
El millor dels coneguts fins avui i el
més lleuger. Preus sense competència

Desgranadora de Blat
de Moresc

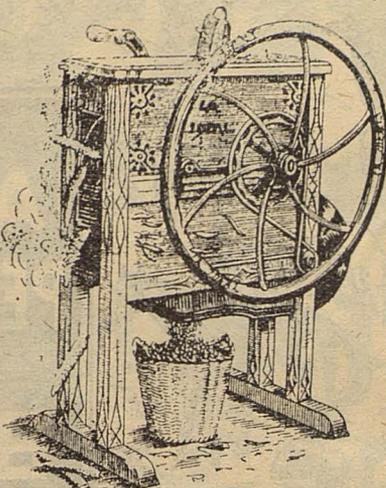
LA IDEAL

Llorejada amb Medalla d'Or, Con-
curs Toledo, Medalla de Bronze i Di-
ploma especial, any 1909. Concurs
Bilbao, Medalla d'Argent, any 1909.
Concurs La Corunya, Medalla d'Or.

ARADES GIRATORIES, tipus

BURZON - Patent 34.727

Concurs Toledo, Medalla de Bronze
Diploma Especial, any 1909. Concurs
Bilbao, Medalla d'Argent, 1909. Con-
curs La Corunya, Medalla d'Or.

Forcats i timons

PER DITES ARADES

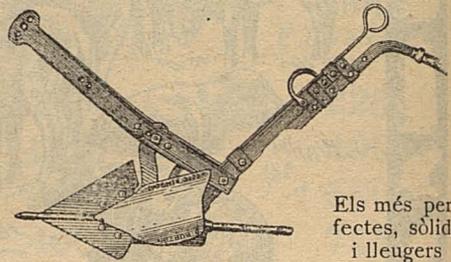
Totes les peces són intercan-
viables. Es fabriquen en tipus

N.º 00, N.º 0, N.º 1 i N.º 2.

Pes: 20 quilos, 23 quilos,
26 quilos i 38 quilos.

Preus especials per a comer-
ciants. Es sol·liciten represen-
tacions. Demanin-se preus i
condicions.

Arades tipus KIRPI

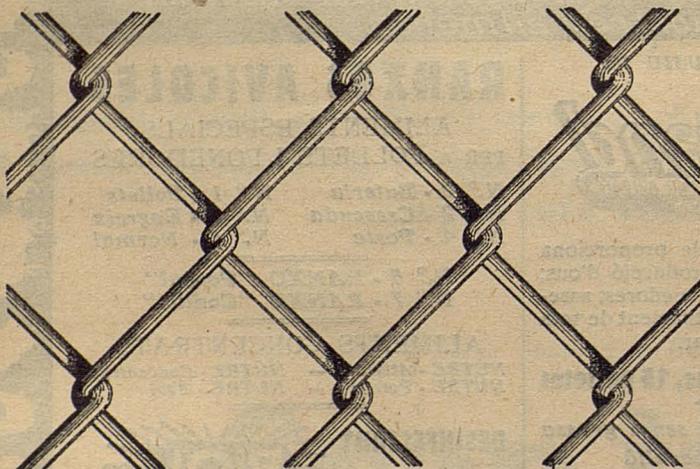
Els més per-
fectes, sòlids
i lleugers

Premeses per a la palla i alfals. - **Cultivadors** tipus **Planet**, per a forcat i tir
lliure. - **Arades** giratòries especials per a vinyes, molt lleugeres. - **Arades fixes**, tipus
Vernette. - **Arades** giratòries, tipus **Peyffer**, i peces de recanvi. - **Arades** gira-
tòries tipus **Sant Joan Despi** i recanvis - **Arades Golondrina** giratòries. -
Arades tipus **Janus**. - **Ynter cebs** *passé par tout*, patentats - **Tragelles** amb roda,
descàrrega automàtica. - Aparells per la collita de les olives. - Manxes ensofradores **Urbn**.

REIXATS

de fil metàl·lic de varies menes per a

Tancats Galliners, Colomars, etc.
Filferro, Teixits metàl·lics, Garbells
per a cereals

RAMON TOMAS

Oficines: Bofarull, 59 i 61. - BARCELONA

FÀBRICUES A:

BARCELONA - SABADELL i IZALZU (NAVARRA)

Guanos-Drogues-Sofres

Adobs per a les terres

Premiats en 15 Exposicions Nacionals i Estrangeres

GUANO AMONÍAC FIXE

Adob complet aplicable a tots els conreus

Adobs especials per a la
vinya, patateres i hortalisses

**GUANO PROVENÇAL
SOFRES GARANTITZATS**

Flor de Sofre — Sofre sulfatat
Sulfatina — Esteatina cúprica

SULFAT DE COURE GARANTIT

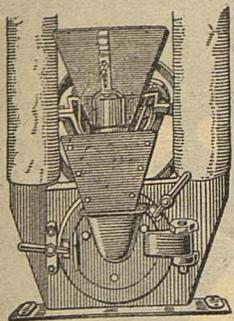
Superfosfat de calç. - Escòries Thomas. -
Nitrat de Sosa. - Sulfat d'Amoníac. - Clorur
de Potassa. - Sulfat de Ferro. - Kainita, etc.
Drogues i matèries per a les adoberies

GUANOS - DROGUES - SOFRES

ALESAN

SOCIETAT ANONIMA

Via Laietana, 23, pral. B, Xamfrà amb la Plaça de l'Angel
BARCELONA

MOLINS TRITURADORS "El Campeón Universal"

Patent n.º 91267

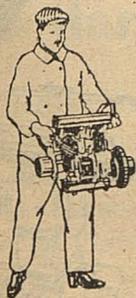
Per tota mena de grans, despulles, alfals, fenc, garrofes i tota mena de materials.

Es l'únic molí que no produeix pols. Doble durada que tots els altres sistemes, degut a les dues mànegues d'aspiració; pot treballar a la dreta i a l'esquerra. Porta especial per alfals tal com es sega, degut a la seva gran bossa d'entrada. Es construeix en cinc tamanyos, de 100 a 2.000 quilos hora. — L'únic anunciament que només es dedica a fabricar molins trituradors, tenint tallers propis per a construir-los. No es cobra cap màquina fins que el client hagi donat la seva conformitat en el seu rendiment i bon funcionament.

OLIVAIRES MODERN MOLÍ-TRITURADORA : REMOLEDORA D'OLIVES

Triple rendiment, treball més perfecte que els antics corrons de pedra, fàcil neteja. La mateixa màquina, amb un fàcil dispositiu serveix per esmicolar i moldre tota mena de pinsos. Grans facilitats en el pagament.

Per detalls, al constructor: **MARC TORRAS** - Riereta, 15 - BARCELONA - Telèfon 16884

"Polymoteur Dubois"

NO SON UNS MOTORS COM ELS VULGARMENT CONEGUTS

Són motors de gasolina, molt econòmics, de 4 cilindres, de 5 i de 6 HP. efectius, portàtils àdhuc funcionant; sols pesen 50 quilos i són adaptables a qualsevol mena de màquina i qualsevol velocitat, graduables des de 1/2 HP. consumint només que per la força que desenrotllen. Magneto d'alta tensió, vàlvules a la culata, engrassament automàtic per bomba a pressió, regulador extrasensible, refrigerats per aire.

S'installen sense necessitat de subjectar-los i la corretja està sempre tivant per un dispositiu de ressorts tivants. Varis estan funcionant d'ençà de molts anys. Garantitzats absolutament. **"Polymoteur Dubois" De 10 HP. amb olis pesats.** Molt semblant a l'anterior, però, de 2 cilindres, pesen 70 quilos, arenquen en fred sense la més petita dificultat i funcionen amb una regularitat igual que un motor elèctric. Molt econòmics de combustible.

Demaneu catàlegs i detalls al Representant General per Catalunya: **FRANCESC MUNCUNILL** - Carrer Vallfonollosa, 11 - **MANRESA** - Manquen Agents actius i solvents en poblacions importants.

Conills

PER A LA REPRODUCCIÓ

de la RAÇA del **PENEDÈS**
pesant dos quilos al moment de servir-los, a 6 pessetes l'exemplar

GRANJA **Maurici**
Sant Sadurní de Noya

Ous de Naftalina

Pateatats i model Industrial Registrat

Maten el poll. Desinfecten els ponadors. Eviten en les gallines el vici de menjar-se els ous. Serveixen d'ou :: ponedor. Maten l'arna ::

Preus franc envàs estació Barcelona

**Una dotzena: 6 ptes. una
Una grossa: 5 ptes. la dotzena**

De venda a les principals Drogueries i a la **Comercial de Productes Refinats del Quitrà, S. A.**
Rambla de Catalunya, 66, 1.er, lletra G. :: Barcelona

EL ALGARROBO

Per JOAQUIM BASSA

SEGONA EDICIÓ
Profusament il·lustrada. Llibre molt pràctic de gran utilitat.

PREU: 5 Pessetes

EL CULTIVADOR MODERN

Trafalgar, 76 - Telèfon 18744 - BARCELONA

LONES

per a Segadores

LONES per a tota mena d'espardenyes.
LONES de tots els gruixos i amplades per a veles de carruatges i autos.
LONES en colors sòlids per a veles de magatzems.
LONES per a velam, vaixells, encerats, vagons, tendes de campanya, etc.
LONES de cotó i cànem per a diversos usos industrials.

Josep Sauleda : FABRICA DE **LONES** : Sant Pol de Mar (Barcelo)

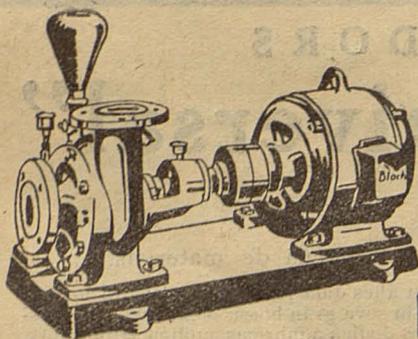
Cafès del Brasil per tota España

EXIGIU ELS CAFÈS DEL BRASIL
són els més fins i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFÉ

¡Agricultors!

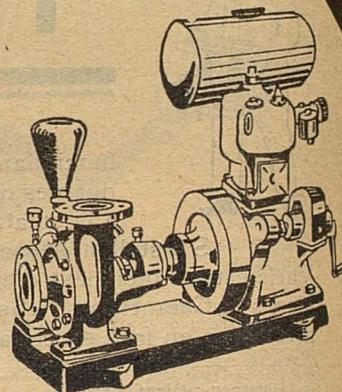
Enriqueu vostres hisendes

instalant electro o motobombas per

recs de l'incomparable i acreditada

marca

Bloech

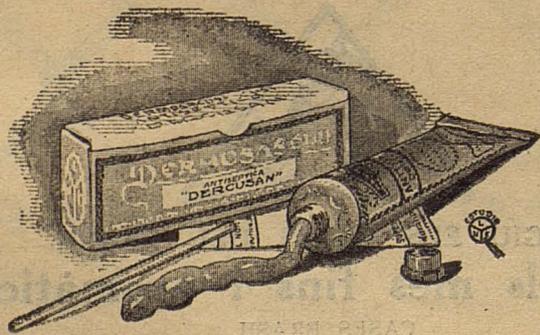
JAUME CUIXART - Maragall, 17 al 23 - BADALONA

“DERCUSAN”

Antisèptic envasat en tubs d'estany,
és fàcil de transportar i guardar ::

Té aplicació en ferides i processos infectats tant en les persones com en els irracionals. Mata els paràsits (polls, puces, etc.). Es insubstituïble per a tractar aquestes infeccions en l'aviram, gossos, gats i altres animals domèstics. Desinfecta i cicatritza les picades dels tàvecs. No és metzinós ni irritant.

ES VEN A LES FARMACIES

Tub petit, 1'65 ptes. - Tub gran, 3'70 ptes.

Tub per a Clíniques i Veterinària, 7'80 ptes.

AGRICULTURA I RAMADERIA

DIES DE SORTIDA: EL 1.er DE CADA MES
UN SOL NÚMERO: UNA PESSETA

Director:
RAÛL M. MIR

SUBSCRIPCIO:
Per tot el país i Amèrica, un any. . . 10 pessetes
Altres països 15 pessetes

La darrera Assemblea de productors

Ens referim concretament amb aquest títol, a l'Assemblea General de la Unió de Sindicats Agrícoles de Catalunya i a les de les Seccions de la mateixa Unió, entre les quals, la Unió de Vinyaters de Catalunya. Hem dit Assemblea de Productors, per a fer ressortir clarament el caràcter especialíssim de les esmentades entitats que afortunadament conserven amb tota la puresa possible el sol caràcter de productors amb tota la independència, com així també de cap caire polític, sigui de la mena que sigui. Ja sabem que algú n'hi vol veure de totes passades i tant si ho és com no, però només cal fixar-se en què els que li volen veure, són precisament els extremistes de l'agricultura representats per entitats que precisament són, si no compostes, dirigides evidentment per polítics professionals de totes dues bandes.

Ens interessa moltíssim fer remarcar això amb tota la intensitat possible, perquè es vegi que encara queden homes que fiten exclusivament l'agricultura en si, sense posar-se davant dels ulls prèviament un cristall qualsevol tenyit d'un color polític a consciència. Perquè un dels principals motius de la decadència i de la deixadesa que pateix la nostra agricultura —i també ho podríem dir amb menys intensitat d'altres branques de l'Economia— és que tots els que fins ara s'han ocupat d'agricultura des del Govern estant, no han estat agricultors en el pur sentit de la paraula, sinó que àdhuc essent-ne, de fet no han obrat d'altra manera que utilitzant d'escambell l'agricultura per a obtenir llocs polítics o de govern. I aquesta manera d'obrar no pot produir altra cosa que conflictes.

Si ara seguíssim el tarannà de molta gent d'aquesta que en diuen polítics, podríem fer una mica de brometa amb una colla de personatges, que provarien abastament i amb excés la nostra anterior afirma-

ció; però com que no ens dediquem ni a fer política, ni a fer brometa, ni menys a personalismes de cap mena i com que ademés considerem l'assumpte amb absoluta serietat, ens limitarem a esmentar una sola anècdota: la d'aquell senyor molt respectable per altra banda, que després de preconitzar i sostenir durant uns quants anys determinades mesures agrícoles i ben públicament per cert, en arribar a un alt lloc de govern de caràcter agrícola, i a l'insinuar-li nosaltres que consideràvem que no deixaria de portar a la pràctica les promeses fetes, digué textualment: «Mireu, amic Santacana, fa vint-i-cinc anys que treballo per arribar a aquest lloc i no tinc ganes de sortir-ne».

El qual volia dir, senzillament i traduït al llenguatge vulgar, però efectiu, que l'agricultura era el de menys, ja que l'important era el càrrec. Ja sabem que resultem un bon xic innocents, però deixeu-nos dir, que considerem que els càrrecs públics han d'ésser per a servir al país i no per a altra cosa. Desgraciadament s'ha fet tot el contrari i per això va tot com va.

Sembla que ens hàgim sortit del tema titular d'aquestes ratlles i no obstant res més inexacte. Tot això que acabem d'escriure és la impressió clara i personal que treguérem de l'Assemblea de la Unió de Sindicats. Els que parlaren eren de diferents partits polítics i alguns de cap especialment, i del públic podríem dir el mateix; la unanimitat, però, fou absoluta en blasmar l'actitud en les qüestions agrícoles i les solucions donades a la major part dels problemes de la producció agrícola per tots els polítics que les han hagut d'estudiar i resoldre. I en el públic hi havia també indubtablement aquesta mateixa unanimitat.

I encara, si només parléssim de la manera de resoldre les qüestions agrícoles, en alguns casos, —molt pocs per cert— no ens po-

dríem queixar raonadament del tot. Es dona, però, el cas que les resolucions que es dicten es sentit favorable per a l'agricultura, sovint resten incompletes o incomplides, o bé encara aplicades d'una faisó tal, que en lloc d'afavorir l'agricultura la perjudiquen o la pertorben. No cal que posem exemples, perquè els nostres llegidors en trobaran tot seguit i sense rumiar gaire una bona colla.

Tot això es transparenta també en les conclusions aprovades, que no hem de reproduir aquí, perquè ho han estat en tota la premsa i en aquesta mateixa Revista. Llegint-les, hom es pot fer càrrec perfectament de la fatal política seguida amb l'oli; l'incompliment de la taxa del blat; la desorientació i manca de defensa en l'assumpte de les patates primerenques; la capriciosa i injusta política del contingent per a fruites i verdures; el mal endegament de l'assumpte de les carns en els Municipis; la poca protecció a la mantega en la seva batalla amb la margarina; els dubtes, recels i manca d'un criteri seguit, just i clar en la redacció i aplicació de l'Estatut del Vi; i per tancar la llista i encara prescindint dels inevitables, etc., que hi podríem posar, l'oprobriós assumpte de les matèries tartàriques, del qual hem parlat ja en aquestes mateixes pàgines. Deixeu-nos dir, però, una cosa molt curiosa que passa en aquest assumpte, i és el següent: l'han tocat homes de tots els partits, des del darrer govern de la monarquia que és quan s'inicià el conflicte. Doncs bé, cadascú d'ells des de l'oposició ha donat la raó a la viticultura, però en governar, ell mateix ha resultat en contra o no ha resultat res. Potser per aquest camí fóra certa la teoria, paradoxica si voleu, que defensava molt intel·ligentment un bon amic nostre, de què les lleis les haurien de fer les oposicions. No és tan desencaminat com sembla de bell antuvi.

Tal és l'efecte i el fons de l'esperit que ens semblà veure en el desenrotllament de l'Assemblea de la U. S. A., que féu sobresortir encara l'absoluta compenetració entre els oradors i el públic. Aquest esperit de queixa, de censura, de malestar agrícola en

la part més sana de la nostra agricultura, obeeix al nostre entendre, a un fet positiu i que ens sembla que ningú no podria negar. Actualment l'agricultura és el camp de batalla de tota mena de partits polítics; de dretes i d'esquerres; de capitalistes i socialistes; de conservadors i de lliberals i encara d'altres i altres partidets de menys importància i tothom sap prou bé com queda un camp després de la batalla; i si algú no ho sap ben bé, que visiti alguns dels camps de França on tingueren lloc algunes de les batalles de la passada guerra, i veurà encara després de transcorreguts més de quinze anys, en

quin estat tan lamentable es troben; i això que ja no hi trobaran ni la sang fresca ni els cossos calents de la nit de la lluita. I francament no compremem com hi pot haver cap agricultor que pugui acceptar per a l'agricultura el trist paper de fer de camp de batalla.

Perquè mentrestant, els contendents de tots els partits, van sostenint i practicant aquella funesta màxima del pintoresc personatge de *L'Esquella de la Torratxa*, que tenia per única divisa: «*De primer el partit que tot*».

FRANCESC SANTACANA

Manera senzilla de netejar de cadells les terres

Els serveis agrícoles d'Itàlia, han comprovat l'eficàcia de certes preparacions amb fòsfur de zinc i de fluosilicat de bari, per a lliurar les terres, sobretot els horts, de les destroces que en moltes hi infereixen els cadells, nom que a Catalunya es dona als grills reials (Grillotalpa).

Les preparacions de fòsfur de zinc, requereixen certa cura, per ésser extremadament perillosa la manipulació d'aquest producte, molt verinós, el qual ha motivat que a Itàlia es reglamentés la seva aplicació.

Degut a les dificultats i perills de servir-se d'àpats tòxics amb fòsfur de zinc, s'han cercat altres productes amb què substituir-lo. L'Observatori Reial de Verona ha tingut la sort de trobar en el fluosilicat de bari, un substitut del fòsfur de zinc, de més fàcil aplicació, molt poc perillós i de tanta eficàcia contra els cadells, com el fòsfur.

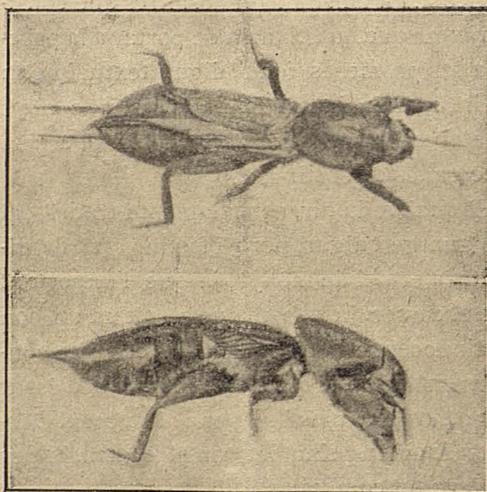
Les experiències portades a terme a Verona, han posat de manifest les virtuts insecticides del fluosilicat de bari per a netejar les terres, en les quals s'hi distribueixen àpats d'aquesta matèria, que en continguin proporcions del 5 al 10 per 100.

A la forta acció insecticida d'aquestes preparacions, s'hi afegeix la notable condició que, així com els àpats amb fòsfur presenten una gran dificultat per a les gallines, coloms i fins per a l'home, els compostos amb fluosilicats no ofereixen cap o molt poc perill, mentre que són mortals per als grills reials o *cadells*, els quals, poc temps després de menjar-ne moren enrampats.

Una experiència típica, del director de l'Establiment de Verona, prova la toxicitat del fluosilicat de bari per aquests insectes rosegadors de les plantes.

Es recolliren d'una peça de terra que es

fangà, 28 cadells, dels quals se'n feren dues distribucions, cada una de 10 insectes i una altra de 8. Cada cadell es ficà dins un tupí de terra cuita, porosa i humitejada; els tupins es dipositaren en un lloc on la temperatura oscil·lava entre 22 i 24 graus.

Cadell o grill reial, temible enemic de les hortes

El mateix dia, foren repartits per a cada un dels 28 cadells, dos grans d'arròs. Als pocs dies, se'ls donava arròs emmetzinat amb fluosilicat de bari. Després de passades 48 hores, es comprovà la mort de la majoria de cadells; alguns d'aquests, molt pocs, tardaren a morir un dia més. L'arròs contenia un 5 per 100 de fluosilicat.

Aquesta experiència fou completada per una altra.

A un pollastret que pesava 625 grams se l'hi administrà arròs amb el 5 per 100 de fluosilicat, que li serví d'aliment durant dos dies, empassant-se 30 grams de la metzina o sigui una vintena part del seu propi pes.

Així com els cadells moriren, per haver engolit, amb prou feines, un 36 per 100 del seu propi pes, el pollastret en consumí una major proporció i amb tot i haver transcorregut 10 dies, seguí sense donar senyals de malestar.

Altra particularitat, és que els àpats amb fluosilicat no donen cap olor dolenta, al revés dels de fòsfur, que desprenen un tuf d'alls.

Per als àpats de fluosilicat, l'arròs o el blat de moro molt grosserament, són els productes que es recomana emprar.

Per 100 quilos d'arròs o de blat de moro, es prepara una dissolució de 5 quilos de fluosilicat amb 25 litres d'aigua i en aquesta solució s'hi tiren aquells grans, deixant-los el temps necessari per a què s'empapin del líquid, però evitant que els grans s'inflin.

Aquests àpats, preparats d'aquesta manera, poden repartir-se a les terres des del març a l'octubre, tenint la precaució de regar-les abans o esperar que hagi plogut.

Es treballa la terra, perquè els cadells, cerquen les terres remogudes de poc per a obrir-hi les galeries i per trobar-se més a gust en les terres frescals.

S'espera fer la distribució dels àpats a l'hora de la posta del sol; se'n necessiten uns 25 quilos per hectàrea, o sigui uns 25 ó 3 grams per metre quadrat. Hom aconsella una petita rasclada després de repartir l'àpat. Als dos o tres dies d'haver fet l'escampada, es comprova la mortalitat dels grills.

Quan sobrevenen noves invasions, es renoven les escampades de grans fluosilicats.

Altres productes havien estat emprats contra els cadells, olis d'automòbil, sulfur de carbó, paradiclorobenzen, tetraclorotàn, però cap d'aquests no té l'eficàcia del fòsfur de zinc i dels fluosilicats, i ademés, són més insegurs, més costosos, més perillosos i difícils de manejar.

Ara que es coneixen les virtuts del fluosilicat de bari, els àpats amb aquesta droga, degudament preparats i aplicats, permetran tenir les terres netes, siguin d'horta o de secà, dels animalons que tenen esparcits els hortolans.

La condició de què comencin, les botigues expenedores de llavors i planters, a tenir a la venda àpats curosament preparats d'aquesta manera, facilitarà poderosament la lluita contra els cadells. La troballa dels àpats grillotícides, significa, encara que sembli això poc important, un gran avenç, especialment per a l'horticultura, jardineria i tota l'agricultura en general.

RAFAEL MIR I DEÀS

Les cabres de llet

VI I ÚLTIM

Els aparells polvoritzadors que són utilitzats per a desinfecció dels corrals, és convenient que no serveixin per altra cosa i una volta acabada l'operació, immediatament han de rentar-se un parell de vegades amb aigua ben clara i abundant, bombant una bona estona. Si no es fa així, el pistó de la bomba, quan s'ha d'utilitzar altra vegada, s'encalla molt sovint o costa molt de fer-lo funcionar.

Es dona molt sovint el cas, que els corrals i àdhuc les cabres, queden invadits de paparres i pusses, paràsits que donen molt turment al bestiar i de les seves molèsties tampoc no poden pas escabullir-se'n els qui han d'intervenir en els corrals. Per tant, pensen molt malament els que no donen cap importància a aquesta manifesta contrarietat i és precís fer-se càrrec de la necessitat de suprimir-la en absolut. Per tal d'aconseguir aquest objecte, cal procedir acuradament de la manera que anem a indicar: Durant un parell de dies s'han de ruixar les cabres amb una solució de lissol o zotal. Hem de tenir ben present que precisament hem d'utilitzar qualsevol d'aquests dos productes, perquè havent de mullar directament la pell dels animals, com que són més purificats, no ofereixen cap perill encara que els toqui els ulls, els entri a la boca o al

nas, o si tinguessin una petita ferida, que al contacte del lissol o zotal seria encara guarida més aviat.

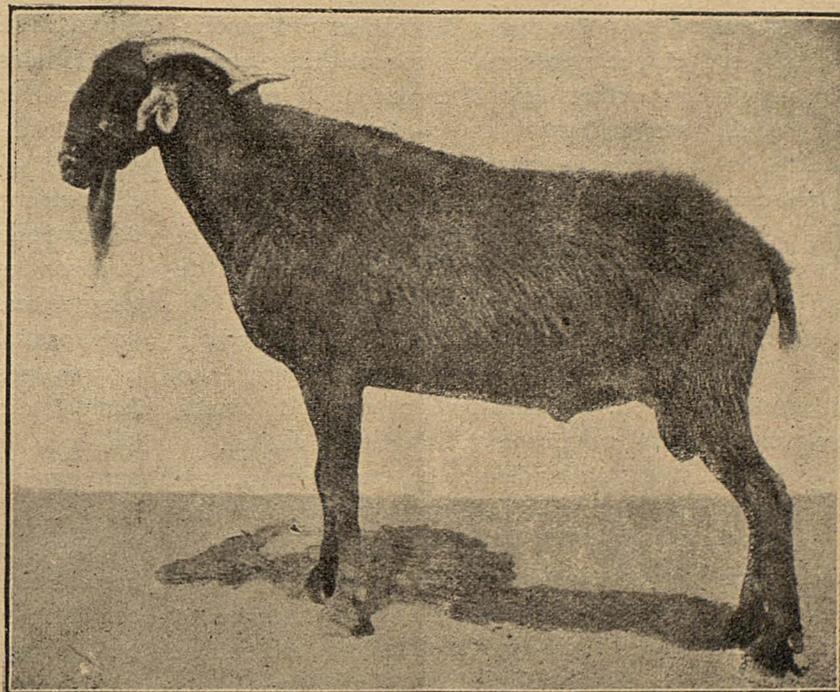
Alguns dels altres derivats del quitrà són elaborats amb menys puresa i podrien perjudicar els animals.

Cal però, fer l'observació que existeixen altres productes, els quals poden ésser tan bons com el zotal o el lissol, per tant si el respectiu fabricant o la casa expenedora garanteix absolutament l'absència de tot perill, poden utilitzar-se. Hem cregut indispensable fer aquesta observació, perquè no tenim preferències per cap casa comercial i no pretenem fer l'anunci de ningú des d'aquestes planes.

Ruixades les cabres un parell de vegades en dos dies, els animalets que tant les atormenten, no per això moren, perquè la solu-

ció no és prou concentrada, si ho fos més perjudicariem el bestiar, però fugen i van a refugiar-se per les parets, el paviment i el sostre del corral, on podem exterminar-les amb comoditat aplicant una solució ben carregada d'insecticida. El producte que hem d'utilitzar ha d'ésser el que sigui més econòmic, ja que havent d'emprar una solució molt concentrada, si no hi paréssim compte desprendríem un dineral.

Convé practicar l'operació tres vegades en un sol dia, mentre les cabres són al defora. Una així que surten, altra abans de mig dia i la darrera poca estona abans d'arribar el ramat, procurant entretenir el raig

Boc, bell exemplar de raça manxega

del suc insecticida en tots els recons i en aquells llocs que hi hagi forats quan les parets no siguin allisades.

Malgrat totes les precaucions que pugui prendre l'agricultor o ramader més escrupolós, per causes difícils d'esbrinar, també pot donar-se el cas que una o varies cabres passin un dia o dos sense menjar gaire, perdre la gana en absolut o que havent menjat no poden remugar. Quan això esdevé, serà convenient donar-les-hi a menjar esbarzers de la varietat que no tenen punxes i una herba anomenada *remuguera* que quasi tots els pastors coneixen; els seus tanyes són semblants als de les veves i les seves fulles tenen la forma com d'olivera borda, són rapses sense ésser penetrants les dèbils punxes que tenen per tot arreu; vegeta per les marginades entre altres herbes; de vegades

no pot collir-se tota la que es necessita, per tant, cal plantar-la en un tros i lliurar-la de tota altra vegetació i podrem obtenir-la amb abundància.

L'època oportuna per a trasplantar aquesta herba és durant el febrer; trasplantant-la junt amb pa de terra, segurament viurà. Donant-les-hi doncs aquestes dues menes de menjar, sempre o amb molt poques excepcions hem obtingut el resultat més satisfactori, aconseguint que els animals emmalaltits es mostrin aviat ben eixerits.

Si es tenen a mà pomes no del tot madures, també els hi agraden molt i quan en mengen, tot seguit els hi desperta la gana i s'inicia el remugament amb regularitat.

Sempre que el bestiar sigui atacat per una enfermetat desconeguda o amb caràcters alarmants, encara que sigui coneguda, és indispensable reclamar l'auxili del veterinari; però quan es presentin malalties lleus que ataquen la pell, poden guarir-se amb sofre i oli, fent una barreja que no sigui massa espessa ni massa clara, per tal que sigui fàcil untar còmodament la part atacada. Un remei que també va molt bé, és, barrejar sofre amb el menjar que més agradós els hi sigui, a una dosi de deu grams per cada cap de bestiar. La barreja ha d'ésser perfectament uniforme per tal que el sofre sigui imperceptible al bestiar i per aconseguir-ho, tenint en compte que el sofre sempre fa petits grumolls, es necessari passar-lo per un garbell de tela metàl·lica ben espessa de teixit, fent-lo caure directament i ben escampat al menjar prèviament trinxat,

per tal que no torni a grumollar-se. El faratge més apropiat és l'alfals recentment segat i les fulles de col acabades de collir.

Després de quinze o vint dies que els cabrits són nats, comencen a mostrar evidents ganes de rosegat, i roseguen tot el que tenen al seu abast. Això ens indica clarament la conveniència de donar-los-hi menjar encara que puguin mamar a compliment. Els hi agrada molt i els va molt bé, la rama d'olivera tendra, la d'alzina i d'altres arbres, cols florides i segó de blat, però d'aquestes petites proporcions i només que una vegada cada setmana.

Si no poden menjar verd, ben aviat poden patir estrenyiment, que de vegades els hi ocasiona la mort, però s'ha de tenir present que per un excés de verd també poden tenir diarrea. En aquest cas s'han de suprimir les

cols i si ni així no els para, suprimir el verd en absolut fins que tornin a estar bé.

Als cabridets, se'ls hi ha de donar el menjar després de dues hores d'haver mamat, mentre les cabres són a pasturar i no donar-los-hi més menjar en tot el dia, perquè quan els hi convingui aniran rosegant.

D'aquesta manera estan alimentats abastament i fugim del perill que s'enfitin per causa d'alimentar-se massa sovint, el qual els perjudica considerablement o quant menys el que despenen en llet i menjar no és recompensat degudament per l'augment de pes.

Després d'haver efectuat la collita dels raïms, és molt temptador portar les cabres a pasturar a la vinya, però hem d'advertir que els ceps en surten sensiblement perjudicats. Va molt malament treure els pàmpols quan encara els sarments no han brotat, ja que fins que el fred els mata, encara tenen una acció ben eficient en favor d'una perfecta maduració dels sarments o redoltes. Per altra part, també cal constatar que els pàmpols dels ceps del país no fan produir pas gaire llet. Per tant, és recomanable abstenir-se i val més que vagin a pasturar quan la vinya està podada. Així no rebregaran ni trencaran cap sarment i els farà més profit l'herba que els pàmpols.

Per tal d'assegurar que durant l'hivern hi hagi pastura abundant a les terres de vinya i aconseguir al mateix temps el millorament de la terra, s'ha de fer una escampada de veces abans d'efectuar la darrera treballada d'estiu. Després de la primera pluja germinaran i aniran creixent sense que constitueixin cap destorb, en efectuar les operacions de la verema.

Llet d'hivern, llet d'infern, diu un adagi molt arrelat entre els pastors. Això vol dir, que amb cabres de pastura costa molt la producció de llet durant aquesta estació i esdevé amb freqüència, que si no queden eixutes del tot, en fan molt poca perquè troben molt poc menjar i el fred les atueix. Per tant, com que a la major part dels ramaders se'ns fa necessari que la producció sigui sostinguda per tal de poder complaure la clientela, s'ha de fer de manera que les millors cabres cabridin durant l'octubre i que aquestes no vagin a pasturar quan els freds siguin molt rigorosos. Els hi hem de donar menjar abundant al corral, perquè està perfectament comprovat que la temperatura té una considerable influència en la producció de llet.

La sal és un element indispensable a les cabres de pastura i quan no se'ls en dóna, acostumen llepar les parets. Per tant, és convenient subministrar-la en pols barrejada amb el menjar o tenint boles a les menjadores contínuament.

I, per acabar, hem de manifestar que si quan jo era petit, el meu pare A. C. S., sense les cabres s'hauria vist molt apurat durant aquells temps de la filoxera, (com ja diguérem en un dels anteriors articles), ¿com ens les arreglaríem ara nosaltres, sense l'ingrés

que ens proporciona el ramat, després de la malifeta de què hem estat víctimes per part dels parcers, els quals descaradament han romput els contractes quedant-se la meitat del què és ben nostre?

ANTONI TORRESCASANA

La crisi del preu de la llet

Un notable moviment cooperatiu s'ha produït actualment a la pagesia del Vallès davant els perills que s'han passat i es passen d'una baixa de preus d'aquest important producte, en els centres de consum.

Es pot dir que mai no s'havia vist en dita comarca, una vibració tan espontània i decidida i per altra part ben natural si es considera que es tracta de defensar una producció que representa un volum de riquesa molt important, amb la creació de la qual s'ha vingut bastint es pot dir tota l'economia agrària de la comarca, fins a esdevenir-hi una producció típica.

Quines són les causes que han promogut la imminència de l'esmentada minva de preu?

No estem pas en condicions de concretar en l'exposició d'aquests motius, perquè no coneixem exactament una munió de detalls i dades del comerç de la llet a la capital.

Resulta evident, però, que l'arrel mestre del mal està en què a Barcelona, hi arriba diàriament, fa algun temps, més llet de la que es consumeix. No és que es pugui afirmar que hagi augmentat la producció, sinó que gradualment ha esdevingut una minva de consum. Hom no creu que aquest excés s'expressi amb una xifra important, el contrari, qui sap si arriba a l'1 o potser al 2 per 100 del total de llet enviada i consumida. El sobrant pot ésser que sigui de 1.000 ó 2.000 litres diaris, essent així que el total consumit segurament passa de 150.000. Però per petit que sigui el sobrant, com que s'acumula el d'un dia al ja existent de l'anterior, s'esdevé que es produeix l'abundància i la crisi.

Cooperen com és natural, a que s'origini un estat d'abundància, tots aquells que sofisticant-la allarguen el nombre de litres, com són els aigualidors i certs desnatadors de la llet. Els que tenen aquesta tara són pocs, ben segur, però existeixen i com que són maneres de fer de naturalesa viciosa, els que la tenen no se'n saben estar encara que veïgin que tot cercant un petit guany material cooperin a la desvaloració general de l'article.

Un, doncs, en si mateix insignificant percentatge diari de llet que no es consumeix,

mena en poc temps al fet i més encara a l'apariència d'una gran abundància i amb ella a la desmoralització del preu de venda al públic i a la baixa del preu de cotització al productor.

Aquesta desmoralització ve provocada en part, per la forma com s'efectuen les cotitzacions dels sobrants de llet, al que se'n diu mercat de la llet o centre de recepció de les llets foranes. Aquells sobrants hi són venuts en temps d'abundància, a preus irrisoris en perjudici de tot el comerç de la llet.

Hem d'anotar que les vendes al detall que s'han efectuat a bastant més avall del preu de taxa, que com se sap és de 70 cèntims el litre, són degudes a una minoria de receptors que, posant la llet a preus baixos, perquè aprofitant-se de l'ocasió l'han adquirida a preus més baixos encara, han perjudicat immediatament els detallistes professionals i a la majoria de receptors detallistes que han seguit mantenint noblement el preu establert.

Dèiem que també s'ha desmoralitzat el preu de cotització al productor, que és de 45 cèntims, per haver-hi una bona part de receptors que, degut a aquell excés, han començat a pagar la llet al pagès per sota d'aquell preu tipus. De moment, doncs, la producció ja ha rebut algun perjudici.

Com és natural, la conseqüència d'aquests fets és la imminència d'una intervenció de l'Ajuntament de Barcelona, el punt d'albir del qual es pot dir que és com segueix: El majorista receptor baixa la llet al pagès, doncs que la baixi ell també correlativament al públic, a fi que aquest benefici de la baixa que l'abundància ha ocasionat, es difongui entre la massa dels consumidors, puix que no ha de quedar acumulada a la butxaca dels intermediaris.

Si es promogué un estat de coses justificatiu d'una baixa de deu, o tan solament de cinc cèntims per litre, hom creu que l'Ajuntament l'imposaria de molt bona gana.

Aquesta baixa, d'ésser imposada, és clar que no beneficiaria els receptors i detallistes, però és ben segur que quasi la totalitat del seu efecte perjudicial, recauria damunt el pagès productor que veuria com la desva-

lorització del producte llet, vindria a juntar-se a les diverses davallades de preus que en poc temps han sofert altres productes importants de l'agricultura i ramaderia.

I, quins remeis podrien trobar-se per tal d'evitar aquesta baixa de preu? Com es desprèn del que hem exposat i segons general opinió, el problema es curaria fent, com a remei principal, que quedés eliminat el sobrant, o procurant que, si existís, no comparegués al mercat com ara fa. Els mitjans per a obtenir aquesta eliminació del sobrant serien diversos, però, no pas ben fàcilment aplicables, com es pot comprendre. Ademés cooperaria a la solució del cas, la repressió dels procediments d'allargar sofisticament el nombre de litres de llet.

En resum, es pot dir que el remei es redueix a fer que els preus de la llet quedin estabilitzats.

Com es comprèn, aquesta estabilització de preus amb els medis esmentats, requereix una cooperació armonitzadora entre els productors, els receptors i els detallistes de la llet.

Ara bé, els receptors i detallistes es troben perfectament associats i en canvi els pagesos vaquers es troben perfectament individualitzats. I per a entendre's amb els lleters, per a seguir junts la política estabilitzadora, no tenen més remei que associar-se.

Aquesta associació de ramaders, és evident que ve reclamada per les necessitats de la mateixa classe pagesa, ja que si hagués estat organitzada, també estaria previnguda dels perills com el d'ara, ademés de molts altres avantatges que es podrien obtenir en defensa i millora de la producció lletera.

L'associació ara, a més a més, és demanada pels receptors i detallistes de llet a fi de poder seguir aquella política estabilitzadora de preus, d'acord amb la representació de la massa, com més disciplinada i forta millor, de productors.

I encara hi ha, que l'associació de pagesos vaquers ha estat reclamada per l'Ajuntament de Barcelona. El dia 2 del mes de juny, una comissió d'uns cinquanta productors que portaven la representació de tots els pobles del Vallès i de les associacions de pagesos i sindicats, visità els representants corresponents del Consistori barceloní, a fi d'interessar-se per la permanència dels preus. La contesta que fou donada, i que resulta natural, podria resumir-se dient, que es concedia als pagesos representats per la comissió, una treva per a què s'organitzessin i solucionessin ells mateixos el problema d'acord amb els altres elements interessats en el comerç de la llet. I es donava a entendre que, altrament, l'Ajuntament intervingria si ho cregués oportú i en la forma que ho tingués per convenient, vistos

els interessos generals que representa.

Heus ací que actualment en tots els pobles del Vallès es celebren reunions. A Granollers tenen lloc les juntes centrals orientado-

res del moviment. Es de desitjar que l'èxit les acompanyi, en profit de la producció lletera.

J. M. RIU

La raça de gallines del Penedès

El Penedès o Panadés, com s'anomenà la comarca fins que els depuradors del llenguatge català revisaren les paraules i trobaren que el vertader nom d'aquesta rica comarca era *Penedès*, és una comarca essencialment agrícola, els centres principals de la qual en la producció i venda de productes agrícoles i pecuaris, són: Vendrell, Vilafranca del Penedès i Sant Sadurn de Noya.

Des de fa ja moltíssims anys venia notant-se que gairebé tot l'ou que procedent de la susdita comarca arribava a Barcelona, ademés d'ésser ou de primera qualitat, pel seu tamany i pes, era sempre, no ja simplement acolorit com el del Prat, sinó d'un color rogenc intens que en molt recorda el de l'ou de les gallines holandeses de Barnevelder, que tan ràpidament s'ha acreditat en el mercat britànic i aviat s'acreditarà a Espanya.

Com que l'ou, així rogenc, no pot ésser confós amb l'ou d'importació, sempre blanc, el de Vilafranca, de Sant Sadurn i del Vendrell s'acredità tant a Barcelona, que per ell es paga sempre a raó d'una pesseta més per dotzena que de cap altra procedència.

Això dona lloc a què en el Penedès totes les pageses seleccionessin en el sentit de no conservar cap altra descendència que la de les gallines d'ou rogenc i d'aquí ve que, en quant a l'ou, s'inicià ja la fixació d'una característica o qualitat fisiològica de gran valor.

Aquestes gallines del Penedès, tenien o més ben dit, tenen una altra qualitat i és la de què entre elles abunden les de color aperduat, més o menys precís, sobresortint, però, sempre aquesta entonació i d'això ha vingut que darrera del color de l'ou, s'hagi pensat en fixar bé el color aperduat, el qual és potser més fàcil que la fixació del rogenc, lliure de tota màcula negra, en les Catalanes del Prat.

Hi ha al Penedès, un bon nombre d'entusiastes de la raça que amb perfecte acord s'han reunit per a constituir-se en Agrupació de criadors de penedesenques i han celebrat ja una junta, en la qual, obrant com a vertaders experts i abans de pensar en la manera de constituir-se en Societat o Club especialitzat, el primer que han fet ha estat posar-se d'acord sobre les característiques

a les quals s'han d'ajustar els galls i les gallines penedesencs, això és, han decretat el Patró o *Standard* de l'aviram i amb això s'han fet dignes del major aplaudiment, perquè han donat proves de saber el que es fan, començant per el que s'ha de començar quan es tracta de definir una raça.

Les formes de la Penedesenca, segons l'Agrupació espontània dels avicultors de la comarca, han d'ésser les de la gallina mediterrània de cresta senzilla amb cinc puntes i sense rebrots laterals, ni clavell en ella; les orelletes blanques; dors ample i recte, encara que lleugerament caigut en el carpó; sorgint d'ella ampla i llarga cua en angle de 45 graus. Les ales més aviat curtes i els tarsos fins i lliures de plomes.

En els galls la coloració ha d'ésser obscura, d'un negre verdós al pit, flancs, cuixes i turmells; coll amb abundosa esclavina roja amb estries roig-ataronjades i amb plomes llargues i amb bon caient sobre els muscles i dors, obrint-se per davant per a deixar veure un pit ample i profund. La cua negra-verdosa amb intensos reflexes metàl·lics.

En les gallines, la coloració ha d'ésser clàssicament aperduada, és a dir, burell obscur amb les plomes estriades amb taques negres i cua negra.

Els avicultors fins han volgut ja precisar el color del bec i dels ulls, fixant-los en negrosos, el primer, i obscurs o burells-obscurs els segons. Els tarsos com en les Prat, blau pissarra quelcom més obscur i referent al comport de la cresta, alta i dreta en els galls i escaientment caiguda en les gallines.

Com a *desqualificacions* assenyalen: les formes massa pesades, el dors ensellat o amb promontori que recordi el dors de les aus de raça asiàtica; les coloracions diferents de l'estandaritzada amb la raça; els tarsos blancs, groguencs o rosats, així com el més petit vestigi de plomes, el tacat de vermell en les orelletes blanques, si el maculat ocupa més de la meitat de les mateixes; el tenir el quint dit; les crestes caigudes en els galls i massa petites en les gallines, com també en ambdós sexes que ostentin rebrots o clavell en la cresta i tinguin més de quatre dits. L'ou ha d'ésser sempre de color rogenc.

El cooperativisme en Avicultura

II I ÚLTIM

Una altra entitat similar *L'Associació d'Avicultors de Mallorca*, organitzà la Cooperativa per a la venda d'ous i aus i per a l'exportació d'ous.

Al local social ha establert la venda d'ous de raça i la venda per al consum.

Cada avicultor manifesta a l'Associació les races que cultiva i els socis o particulars fan l'encàrrec per a les incubacions, indicant la Granja que prefereixen que els proveeixi i la raça que desitgen produir.

S'ha establert un preu únic per a cada raça; el comprador paga a l'Associació i aquesta es reserva el 5 per cent de la venda per als fons socials.

Per als ous de consum, cada associat té un marcador amb el nom de l'Associació que imprimeix amb tinta rosa (per tal d'evitar les taques blaves en passar-lo per aigua) i ademés cada u té el seu número en el mateix marcador.

Les trameses es reben en el magatzem i es classifiquen en tres classes per mitjà d'una safata classificadora, on caben 50 ous col·locats en tres safates superposades de 50 forats de tres tamanyos diferents, restant els més grans a sobre.

Aquestes tres safates cobreixen un caixó en el fons del qual hi ha una bombeta elèctrica de gran potència, que permet ràpidament veure si hi ha algun ou passat.

Una volta examinats, es treu la primera safata i es separen els ous de primera, després es fa el mateix amb els de la segona, els quals es classifiquen com a tals, restant els de tercera en la darrera safata.

A cada avicultor se li porta un compte particular de les trameses que va lliurant.

Els ous rebuts s'acondueixen en caixes especials a l'americana, de departaments individuals de cartó i es trameten al representant de Barcelona o al de València.

Aquest gestiona la seva immediata col·locació i envia la liquidació per cada tramesa que es fa efectiva setmanalment enviant-la a cada associat.

L'Associació serveix també de mitjancera per a canvis i vendes d'aus entre els socis.

Té també establerta la venda d'efectes per a avicultura: anelles, abeuradors, atuells per al menjar, incubadores, etc., etc.

L'Associació d'Avicultors es proveeix de pinsos apropiats d'una Cooperativa Agropecuària organitzada per l'Associació provincial de ramaders.

* * *

El Sindicat d'Avicultors de la província de

La Corunya és una altra entitat que va pel camí de la cooperació en cerca del desenvolupament de les indústries del corral.

Acaba de portar a cap la tercera Exposició d'Avicultura, Cunicultura i material anexe, amb vertader èxit.

Aleshores de la seva creació, el Sindicat d'Avicultors de La Corunya inicià la venda cooperativa de pinsos, adquirint fortes partides de grans en les zones productores, però l'encariment dels transports i la dificultat d'operar a base de vagons complets, com actua el comerç cerealista, féu que les diferències en els preus fossin insignificants, canviant-se d'orientació.

Actualment, en lloc de grans, subministren als associats per a les seves ponedores mescles seques, que el comerç cotitza a 60 pessetes els 100 quilos i el Sindicat les facilita als seus socis a menys de 50 pessetes, segons els seus components i proporcions.

La mescla tipus destinada a ponedores està preparada amb la fórmula següent:

Segonet	20 quilos
Segó	14 quilos
Farina de moresc	25 quilos
Farina de civada	25 quilos
Farina d'ossos	3 quilos
Farina de peix	5 quilos
Farina d'alfals	4 quilos
Petxina d'ostres	1.250 grams
Farina de llinosa	1.250 grams
Sal fina	500 grams
Carbó vegetal en pols	500 grams
Flor de sofre en pols	500 grams

La relació nutritiva de l'anterior mescla és de 3,7 i es faciliten les comandes que formulen els socis actualment, a 48'75 pessetes els 100 quilos.

En l'última junta general celebrada pel Sindicat d'Avicultors de La Corunya, s'ha acordat ampliar els serveis cooperatius.

El projecte aprovat tendeix a centralitzar en el Sindicat la venda d'ous per a incubar i la de les aus de raça que es produeixen en les instal·lacions dels socis, sense que això tingui caràcter d'exclusiva, és a dir, que es deixa en llibertat a l'associat per a realitzar directament les transaccions que pugui o vulgui.

Els productes oferts al Sindicat pels seus socis portaran la garantia i seran avalats per aquest, que els hi cercarà col·locació.

Per a establir l'aval i poder garantir aquests productes, el Sindicat catalogarà per mitjà d'una exposició-mercat, les millors aus de cada raça, i sempre que ho cregui oportú podrà visitar les instal·lacions dels

socis, comprovant l'estat sanitari, forma de treballar, qualitat i posta dels lots reproductors i demés elements que puguin influir en la bonesa dels productes oferts a la venda amb la seva garantia.

Els productes de les instal·lacions dels socis deurà servir-los el Sindicat per ordre de mèrits. Això no té caràcter d'exclusivitat, sinó d'estímul a tots, perquè les races en explotació solen ésser varies i no és possible que un soci destaquí no en totes, sinó en algunes alhora i perquè mentre uns socis milloren els seus exemplars d'any en any, en canvi altres s'abandonen i resten posterogats.

Per a la venda d'ous per al Sindicat s'estableix el marcatge amb el segell del mateix i el nom del soci proveïdor, restant aquest subjecte a les sancions que acordi posar-li la Junta per qualsevol reclamació que s'origini i es comprovi la irregularitat o frau comesos.

Les vendes de les aus de raça fetes per mitjà del Sindicat, quedaran registrades en un llibre especial i tota irregularitat comesa serà, també, sancionada per la Junta.

En concepte de Comissió de venda dels productes que garanteixi i avali, el Sindicat percebrà el 25 per cent del valor de l'import que s'assenyali, quantitat que deurà destinar a atendre despeses i millorar els seus cabals, que no podran tenir altre destí que el d'invertir-se en iniciatives que pervinguin en benefici dels interessos generals de l'avicultura o en els col·lectius dels socis.

* * *

La Federació de Sindicats agrícoles de la província d'Avila, té en aquests moments en organització la venda cooperativa dels productes del corral per al mercat de Madrid.

Anàloga tasca estan portant a cap varies entitats agràries d'Astúries i Santander.

A Còrdova, funciona un galliner cooperatiu que ha prestat excel·lents serveis a la regió andalusa.

N'hi ha prou, doncs, amb el que hem exposat, per a què resti demostrat que a Espanya tenim ja obra realitzada dintre el cooperativisme avícola i que una volta posat en activitat i apreciades les seves excel·lències, el seu desenvolupament i progressió seran ràpids.

* * *

L'obra ha de realitzar-se a base d'educació, educadors i organització.

I acabem recordant altra volta a Sir Horaci Plumket, l'apòstol irlandès, fundador, en el seu país, de la gran organització cooperativa, admiració de totes les nacions i que ell condensà la seva fórmula en les sis paraules: *Cultivar millor, traficar millor, viure millor.*

JOAN ROF I CODINA
Veterinari

Elogi de l'all

Els jueus i els grecs, segons sembla, feien gran consum d'alls, i els romans també els seguien en quant aquest gust. Amb tot, era el poble i els soldats romans els que més afició demostraven per aquest singular condiment, i quan un pare deia als seus fills: *Aneu a menjar alls*, volia dir: *Aneu a fer-vos soldats*.

No a tothom, llavors com ara, l'all agrada. Horaci, que fou convidat a dinar per Mecenes, va quedar tan embafat del gust d'alls, que deia que s'haurien de donar als parricides, per ésser una metzina pitjor que la cicuta.

En canvi, Virgili, mostrava gran preferència pels alls, que volia que hi condimentessin molts guisos.

Testolis, Kheops, segons Herodot, en feien menjar grans quantitats als edificadors de la Gran Piràmide.

Segons Plini, l'all neutralitza totes les metzines, cura la llebrosia, l'asma, la tos. És un vermífuc, un odontàlgic, un diurètic i el millor preservatiu contra la pesta. En el seu tractat sobre la pesta (1568), Ambrós Paré aconsellava als homes dedicats a feines corporals, prevenir-se de la pesta menjant uns quants grills d'alls amb una llesca de pa, mantega i una tirada de bon vi.

Es conta que a començaments del segle XVII, quan la pesta feia estralls a Marsella, quatre homes de mal viure volgueren saquejar una casa empestada i per no encomanar-se el mal begueren una forta infusió d'alls amb vinagre, que d'aleshores ençà ha vingut anomenant-se el vinagre dels quatre lladres.

De nostres dies, certes eminències s'han mostrat amigues fervents de l'all, sobretot en els països meridionals. Es cita el cas del president de França, Thiers, que no podia satisfer-se'n per no consentir-ho la seva muller; però un amic n'hi portava dins la cartera ministerial en anar a despatxar amb el seu president.

La gent de les terres meridionals segueixen mantenint afició per l'all; el consideren com un remei, no solament bo, sinó segur.

¿Quin fill de les terres mediterrànies no coneix l'allioli? ¿I quin viatger que recorri aquestes contrades desconeix, quant menys, la salsa maonesa? La tradicional fira de l'all de Tolosa, anomenada fira de St. Barthelemy, prova que a Occitània l'all té tot un prestigi.

L'allioli ja era conegut al segle XIII i qui va contribuir en gran manera a què es propagués a França fou Richelieu, que en el siti de Mahó, en provar-lo, en va quedar en-

Un centre acaparador d'alls, a Arbós

tusiasmat, donant lloc a què se l'anomenés salsa maonesa.

Que l'all posseeix grans virtuts, tothom ho reconeix. És un estimulante de les vies digestives; és vermífuc, antisèptic, desinfectant de les vies respiratòries i un tònic cardíac.

El doctor Hernic Leclerc ens conta que l'any 1914 es comprovà a Nova York, que de totes les substàncies vegetals en el tractament de la tisi, l'all fou el que donà millors resultats. D'un cert temps ençà, s'aconsella en els casos d'hipertensió, administrant-se en injeccions sub-cutànies o entre-musculars. Calma el dolor de les picades d'abelles i vespes, i prevé les picades de mosquits.

L'olor i sabor especial de l'all són deguts a un oli sulfurat, volàtil i l'alil.

Si de tots temps els pobles de la mediterrània han mostrat el seu favor per l'all, segurament és que s'ho mereix. Seguim, doncs, servant-hi igual distinció, que no ens en penedirem.

ISIDRE ROGENT

L'oli d'olives per a combatre els pugons i altres insectes

A més dels avantatges que ofereix per a lubricar els motors i automòbils, l'oli d'olives és de molta eficàcia per a combatre els pugons, com ho ha demostrat el senyor Balachowky, en una nota que ha presentat a l'Acadèmia d'Agricultura de França.

L'emulsió es prepara amb molta facilitat.

Es comença per dissoldre 1 quilo i mig de sabó blanc, amb 7 litres d'aigua, que convé que no sigui gaire calcàrea, procurant servir-se, si pot ésser, de les aigües de les plu-

ges o de fonts. Una volta el sabó s'hagi desfet, va afegint-se sobre la solució i de mica en mica, mig litre o un litre d'oli, remenant seguit amb un bastó pla i amb vivaça, a fi d'obtenir una barreja de la consistència de la crema. Aleshores, s'afegeixen a l'emulsió 100 litres d'aigua. Tractant amb aquesta preparació diferents arbres coberts de pugó negre i verd, de presseguers, de faveres, del llaurer-rosa, de tarongers, rosers i de les pomeres (cotonet), ha estat com-

provada l'eficàcia dels tractaments. En la majoria de casos, la mortalitat ha estat total amb emulsions de 1'50 litres d'oli per 100 d'aigua, emprant aparells de molta pressió.

Amb solucions al 5 per 100, les plantes se'n ressenten. Amb solucions a l'1 i 1 i mig per 100 d'oli, no sofreixen gens. Ha d'operar-se a la caiguda de la tarda, quan el sol va a la posta.

Amb aquestes emulsions oli-sabonoses, els agricultors disposaran d'ara en avant d'un insecticida de gran poder, econòmic i fàcil de preparar i d'aplicar. Els olis rancis, els de baixa qualitat són els que, per llur bon preu, convenen amb preferència utilitzar. Altre avantatge és el de no ésser gens perillós aquest insecticida, com passa amb altres en els quals la presència de metzines exigeix manejar-los amb les degudes precaucions.

Folklore de la pagesia

EXCEL·LÈNCIES DEL BLAT

Les cançons típiques més característiques entre les que canten alabances i dicteris de pobles, són les que tenen el blat per punt de comparació. Com aquesta:

*A Albatàrric venen blat,
a Serdanell les porgueses,
al poble dels Alamus*

la flor de les xiques negres

i el blat que té tanta antiguitat en tots els països del món, per força ha d'haver produït excel·lents obres literàries, sinó per les obres en si, almenys com a anotadores de mantes costums. Trobem molts costums vinculats amb certes pràctiques pageses que no es pot dubtar que són vives recordances de l'antigor.

En Pere Vayreda n'ha fet un enfilall ben vistós. A Olot, per a ben disposar el sementer, els veïns del carrer de Sant Miquel, abans de començar aqueixa feina pagesa, fan la festa major amb cultes religiosos que celebren a la capella de Sant Miquel de Caparroca, van els veïns a l'ermita, a l'alterosa capella del Sant i quan en tornen s'esdevé quelcom de les festes elcusines, puix que els concurrents porten amb aire de triomf una arada que presideix la manifestació.

Les festes d'Elcusi segons un manuscrit grec, traduït modernament, es feien a llaor de Ceres. Dalt d'un turó proper a la ciutat d'Atenes, començaven el dia 15 de setembre. Mentre tenien lloc les cerimònies pròpies del sisè dia, el poble i els celebrants s'esperaven al camp, amb teies enceses, en record de les passejades de Ceres anant a la recerca de la seva filla Proserpina.

Les festes elcusines duraven nou dies.

Tota manifestació en la creixença dels blats havia estat curiosament observada i festejada pels antics. Així havien vist que durant els mesos de l'hivern dormia la vegetació i que en despertar-se la primavera tot es bellugava. Doncs bé, aquests sembrats alliberats per l'hivernàs, els representaven per un llop, d'on li ve el nom de hupercals amb el nom del qual són conegudes aquestes festes, per bé que en la nostra terra el llop fou substituït per un ós, la cacera del qual conta Carles Bosch de la Trinxeria com a vivent al Vallespir, on el va poder veure en el darrer terç del segle passat.

A les vuit del matí—diu l'aubar de *Lèna*—sentí sota una finestra, música de gralla i dolçaina seguida de munió de jovent armats de bastons i escopetes, cridant i xiulant. Sortí desseguida al carrer per a saber què era aquella gatzara. M'explicaren que se

n'anaven a fer la cacera de l'ós, puix que per la Mare de Déu Candelera és el dia assenyalat per sortir l'ós de la cova.

Un del jovent s'abriga una pell d'ós, amb el seu cap i morro, que l'hi lliguen bé amb una corda a les cames, cos i braços, i se'n va, de bon matí, dins una castanyeda, embardissant-se perquè no el trobin.

Surten els joglars acompanyant els caçadors fins al cap del poble, i tothom es dirigeix, corrent, vers la castanyeda, amb crits i dispar de trets en cerca de l'ós, el qual fuig defensant-se; li tiren alguns trets amb pólvora—per suposat—; l'ós es capgira, rodola, s'arronça com si fos ferit roncant i grunyint. L'amarren, el lliguen pel coll i el menen en triomf cap el poble, seguits per la gatzara de la quitxalla i la cridòria de gossos. Els joglars el fan ballar com un ós de debò, passen el barretet i la festa s'acaba amb balls a la plaça.

Reminiscències d'aquesta festa grega es troben encara a l'Empordà i sobre tot a Torroella de Fluvià.

Segons la mitologia, fou Evandre el qui en una cova del mont Palatí—abans de la fundació de Roma—va construir el santuari més antic que es coneix dedicat a Faunus. El dia 13 de febrer va introduir-hi les *lupercalia*, festes en les quals els sacerdots de Faunus—o sigui els Luperci—cenyits amb una pell de cabró i gairebé nus, donaven un tomb a l'antic territori de la ciutat, i creien així assegurar la fecunditat d'homes, animals i camps. Per això Faunus es representava vestit de pells, portant corona i mostrant el corn de l'abundància.

En l'ordre cíclic amb què s'exposa el desenrotllament d'aquests costums agrícoles, a la creixença dels blats seguien les cerimònies amb què s'impetrava la florida dels mateixos.

En el manuscrit que hem citat es diu que a la campinya romana, el dia 25 d'abril es celebrava una espècie de processó, anomenada *Robigalia* en honor de la divinitat dels camps (Robigus) per tal d'allunyar-ne el rovell que es posa als sembrats.

Les festes de les flors (Floralies) pròpies de la Itàlia central, eren dedicades a Flora, com a deessa de la fecunditat; començaven el 28 d'abril, amb danses i jocs; més tard s'hi afegiren espectacles escènics i de circ; Robigo—el déu que defensava els blats del rovell—era unit amb aquella deessa. Les festes florals a Grècia es celebraven pel maig. «El mes de Targelion (maig) portà la festa de Flora, Els joves s'apleguen als prats de

vora el Cefís i allà ballen, cullen flors, se'n guarneixen el pentinat i n'escampen pels camins».

Hi havia, però, altres festes que s'esqueien igualment per la primavera, i eren dedicades a Diana. Dones vestides de blanc, coronades de rams amb diferents coses a les mans, anaven escampant flors pels camins on passava la manifestació, tot precedint la deessa; abans d'acabar-se les festes posaven brots d'olivera, rams de verbena i corones de flors damunt la seva estàtua.

En Mendoza ens facilita encara, noves clarícies referent a aquesta matèria:

«Es costumbre en los pueblos de Lorena, la noche del martes de Carnaval, que los mozos después de haber comido y bebido fuerte, canten:

«—Nos blés nos blés qui sint aussi bien grainés, que nat ven é a bien solé. Tiens loup, val te pa.

«Y entonces el que está más borracho arroja a la calle los huesos y demás restos de la cena».

El poeta Juan Aycard refiere en bonitos versos una no menos bonita costumbre provenzal:

«Cuando nació en él la palabra nueva—el trigo verde alegraba la tierra maternal—. Ahora, bien, así que llega Santa Bárbara, hácese—sembrado en el agua—levantar para Navidad un poco de trigo nuevo;—en platos blancos se vé humilde, verdecen esta yerba—prenda misteriosa de la futura gavilla».

«En Mesagna, provincia de Lecce (Italia meridional—diu Gubernatis—, se pretende que en la noche del tercer día de mayo, cae la gracia de Dios sobre el trigo en forma de un insectillo rojo, que solamente permanece en el trigo durante dos o tres días. En el valle de Soana (Piamonte), cada año, el último de febrero, los chicos van a corretear por los prados cantando, agitando campanillas y dando este grito:—Marzo, marzo, llega y por un grano de trigo, haz que recibamos ciento. En Venecia, la víspera de San Juan, se toma trigo y se siembra en una olla, en seguida se la esconde en un lugar donde no dé la luz; al cabo de ocho días se le retira del escondrijo; el trigo ha nacido ya; si es verde y crece bien, anuncia a la joven un marido que será rico y guapo; si el trigo es amarillo o blanco, es una advertencia de que el marido no será nada bueno. Naturalmente si el trigo es malo, se le arranca y se tira; pero si se dá bien, no solamente se le deja crecer, sino que se le rodea con una cinta roja para que todo el mundo sepa la dicha que le espera a la doncella».

Amb referència a les *Robigalia*, quelcom anota de records vivents a l'Empordà, l'erudit Pere Vayreda.

Els pagesos es dirigien al santuari de la Mare de Déu de Requesens i deien que anaven a Requesens a cercar la tramuntana per tal com aquest vent allunya el rovell dels blats. A la tornada duïen un ram de grèvol com a trofeu. Es a la Garrotxa on veu l'autor susdit majors influències d'aquelles festes agrícoles primaverals pre-cristianes. A Lleó, van a la Mare de Déu del Mont, i els joves porten de l'aplec brots i flors de llampegònia i d'altres menys vistoses amb la dèria de lluir les gales pròpies de les festes florals. La mainada va a rebre els expedicionaris enlairant grans creus florals donant així un caient cristià a la festa pagana.

Una altra de les notes peculiars a l'esmentada processó la donaven els joves que —bon punt s'havien possessionat del cimbori on seu l'ermita— corrien a ocupar els grenys que ofereix el turó en la seva banda de ponent, on era llur joc predilecte engegar grans blocs de pedra, cinglera avall envers la gorja del Borró, àdhuc valent-se de ma-

nuelles i alçaprens; com si es tractés d'un joc de circ, la manifestació de virilitat reunia, damunt dels que s'hi lliuraven, bell concurs d'admiradors i curiosos.

També els romeus de Crespià, en ésser tornats al poble, feien gala de llurs reserves físiques jugant als quatre cantons, amb el ben entès que només els qui havien recorregut el trajecte a peu —vuit hores— podien prendre part en el joc, el qual tenia a llur favor l'estímul d'un porró de vi, que costejava l'obra parroquial.

El fet d'haver estat prohibides per l'autoritat diocesana les processons a les quals hem alludit abans, i l'haver-se introduït l'ús de motius florals en forma de creu, com a rèplica cristiana enfront (de creu) d'un costum profà, ens donen motiu per creure que les festes robigals i florals a l'usança romana havien pres carta de naturalesa a la nostra terra, per bé que afectant modalitats diverses de caràcter local.

VALERI SERRA I BOLDÚ

Tercer.—Els arbres deuen esporgar-se a bon ús, sense malmetre's, sempre que convingui, essent les esporgadures per al menador.

Quart.—Els camps s'hauran de llaurar almenys 3 voltes a l'any, cavar les soques i netejar-los de males herbes, gram, canyota, etc.

Cinquè.—S'hauran de fer, als arbres, els tractaments necessaris contra les malures que tinguin, de comú acord amo i menador.

Sisè.—L'amo ajudarà el menador del camp amb els tractaments de malures, adobs segons pacte o pactes tinguts, que generalment seran, l'amo pagar els materials i el menador aplicar-los, i si són adobs, colgar-los... etc.

SEMBRADURES.—*Primer.*—Totes les sembradures pagaran a la cinquena, partint amb garba, i cas de partir amb gra, la palla quedarà a favor del menador.

Segon.—Tots els llegums pagaran a la cinquena, quedant la palla per a podrir per al menador o fer corralades, amb l'obligació de portar els fems a la terra menada.

Tercer.—El propietari facilitarà era per batre, lloc per als pallers... etc., sense que això constitueixi ni dret ni servitud.

Quart.—El terreny de sembradura es podrà, de comú acord d'ambdues parts, convertir en vinya, olivar, ametllerar, bancals o altre conreu necessari.

Cinquè.—Patates, sebes, alls, remolatxes i altres tubèrculs i plantes que es facin a la terra, pagaran també a la cinquena.

Sisè.—Els camps seran solament de pacte transitori d'any i cada anyada finiran, però baix conveniència de les parts, podran fer-se a cens per 5 anys o els que mútuament es convinguin.

GENERALS.—*Primer.*—Propietari i menador, de comú acord, pactaran allò especial que convingui particularment per cada terra, adobs, tractaments, etc.

Segon.—Ni una part ni l'altra, cas de caducar la vinya o plantació de la terra, sigui la que sigui, podran demanar-se millores, ni indemnitzacions de cap mena, si no és tractat en el document fet.

Tercer.—Queden iguals els censos de casals, lloguers de cases i horts.

Quart.—Sempre que el Govern legisli nous pagaments, correran a càrrec del propietari, i aquest tindrà dret d'acomiadament i fadiga de la peça de terra, així com d'aplicar l'acomiadament al menador per incompliment de pagaments, mals conreus, robaria... etc.

Cinquè.—Queden les dues parts, tant propietaris com menadors, contents, satisfets i convinguts en tot el pactat i prometen complir-ho per al bé de tots i benefici de la producció agrícola de la nostra mare Catalunya.

Record retrospectiu de pagesia

Ara, que degut al que ha passat i passa al camp, amb la qüestió dita rabassaire i amb la nova modalitat de la implantació de la llei agrària, la constitució antiga segurament que passarà a la història, és d'interès deixar consignat encara que sigui només que per pura curiositat, els pactes antics amb els quals es regien els propietaris i els menadors de les terres i convivents agrícoles.

ACTA.—Els a baix firmats menadors de les vinyes, les portaran al quart, o sigui 8 càrregues de 16 arroves per a ells i 1 càrrega per a l'amo de la terra, d'igual pes, baix el règim de pactes següents:

Primer.—L'època de collir la fixarà el propietari.

Segon.—Les feines de les vinyes seran ben fetes i a les èpoques precises que requereixin.

Tercer.—El collir i tragarar correrà a càrrec del menador, rabasser o portador de la terra.

Quart.—Si passen dos anys sense que la vinya sigui cavada, queda caducat el contracte.

Cinquè.—La contribució, així com tots els altres impostos que pesin sobre d'ella, els pagarà el propietari, amo de la terra, siguin de govern o de municipi.

Sisè.—En morir la planta queda la vinya caducada per als menadors i a mans de l'amo de la terra.

Setè.—Les veremes deuen pesar-se i el propietari es reserva el dret de repesar-les.

Vuitè.—El que defraudi, perd tota classe de dret sobre la vinya, podent-se'l llançar per llei d'acomiadament, com també així mateix el que no pagui.

Novè.—Als trenta anys de planta caduca la vinya, podent aleshores, propietari i menador, tractar de nou canvi de conreu.

Desè.—Totes les vinyes deuran tenir barraca d'aixopluc, dipòsits d'aigua per a fer els tractaments, rases, camins, etc., havent-se de donar les aigües els uns als altres, així com també el pas.

Onzè.—El propietari es reserva la direcció de camins, rases i aigües, així com la propietat d'arbres, roldó, canyes i brosses de les voreres.

Dotzè.—De comú acord poden amo i menador, vendre's les parts mútuament; o condonar-se-les, així com tota llei d'arbres i brosses.

Tretzè.—Totes les qüestions deuen resoldre's de comú acord entre amo i rabasser i en cas de dissentiment de parts, posar-hi un home bo que ho decideixi.

ARBRES.—*Primer.*—Ametllers, avellaners, oliveres i altres arbres fruiters, pagaran al terç, havent-se de pesar o mesurar al tros i portar-se com ara es fa, a casa del propietari, a costes del menador, la part d'aquell.

Segon.—Els arbres morts, seran: el tronc per a l'amo de la terra i la rabassa i branques per al menador, com és costum vella i establerta.

Finalment.—Per als efectes consegüents i per a què així consti, ho firmen amo i menador, junt amb dos testimonis i per duplicat quedant-se'n una per part, per al seu coneixement en la casa pairal de N... del terme municipal del poble de N..., partit judicial de N..., el dia del mes de... de l'any... etc.»

* * *

Tal era generalment, la tesi dels pactes més comuns de la vinya en el Penedès, amb ben poques variants, com no fos el pacte a mitges o al terç en terres bones i riques,

però, el terme mig era el pacte al quart.

Tota aquesta manera d'ésser, basat en la tradició patriarcal i bona fe dels nostres majors, que havia fet la riquesa de la nostra estimada Catalunya, per mans barroeres s'ha tirat a mal borràs.

Els que vindran voldran saber-ho i per això volem deixar-ho consignat a llargs trets per a satisfer el seu daler. El nostre propòsit no és, ni ha estat altre, avui per avui, que aquest.

EMILI PASCUAL D'AMIGÓ

La pagesia mallorquina

II

El clima de l'Illa és dolç, suau i poc variable; l'hivern, curt, i relativament sec i assole-

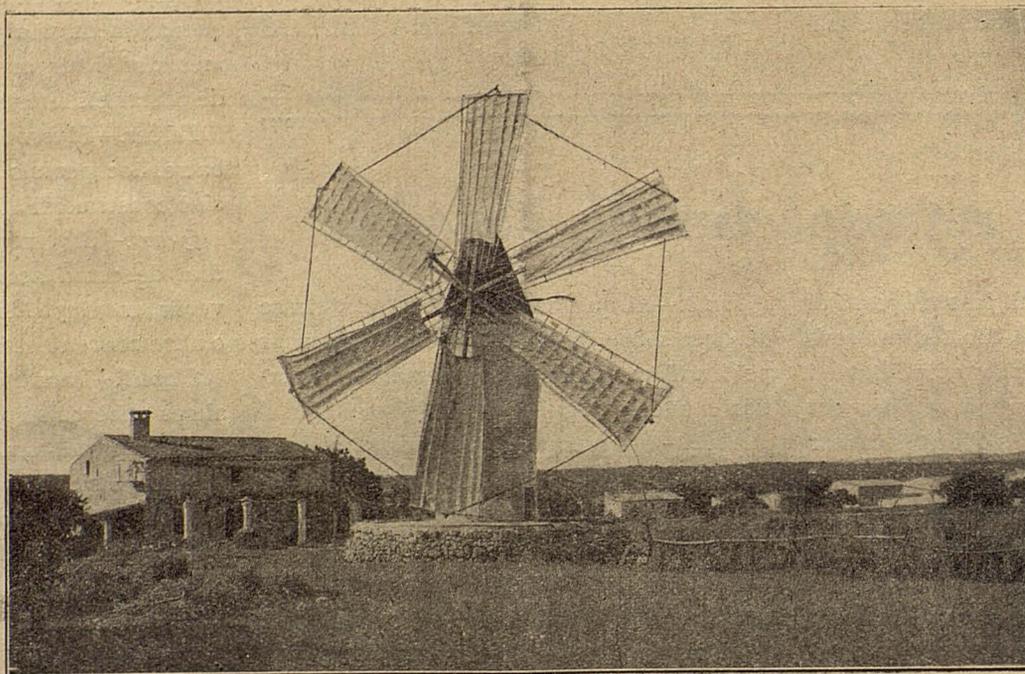
llat; la neu, que quasi mai no baixa a la plana, es fon aviat en el cim de les més altes muntanyes. Els diluvis tropicals són aquí quasi del tot desconeguts. En canvi les pluges escassegen sovint, fins al punt que durant l'estiu la terra bofega mig calcinada i les plantes es mustiguen i moren assedegades; però n'hi ha prou amb una brusca a temps per a refrescar l'aire i retornar el benestar i l'alegria. El sol, generalment sec, eixut i esponjós, no produeix els paludismes ni les febres

dels llocs humids i aigualosos. Solament de l'Albufera d'Alcudia i del Pla de Sant Jordi fugien la gent per temença al mal aire, fins que s'han anat sanejant aquells salobrar i els han convertit en les terres més productives i estimades.

La vegetació salvatge, que així en els plans com per a les muntanyes sempre ha brostat abundant, esponerosa i atapaïda, no ha estat mai aquí, com sovint succeeix en altres regions, font de males sanitats, degut a què les plantes i arbres que poblen els nostres boscos i garrigues són quasi tots aromàtics, fibrosos, de llenya forta i poca saba, de llarga i penosa creixença i de condicions pròpies per a resistir llargues seques.

Essent, doncs, Mallorca, un llit de roca,

cobert per un llençol de terra ressecada pels raigs d'un sol quasi africà, un sòl rocós tapat per una lleugera capa de molsa rara-

Els típics molins de vent de Mallorca

ment banyada per les benefactores pluges, no ha de cercar-s'hi la gran fertilitat dels països humits amb terreny de bona casta i molt de fons; aquí les collites anuals són poques; a voltes s'ha de deixar descansar la terra un parell d'anys per a fer-li produir qualche cosa; bona part d'ella són pinars i garrigues, i fins ermots del tot improductius; però si el rendiment es poc, els fruits que la nostra terra dona, assaonats pel sol i l'aire, són dolços i de molta durada i pocs basten per a sadollar la fam dels habitants. Si així no fos, haurien emigrat molts d'ells o haurien suplert per altres mitjans la deficiència de l'agricultura, a la qual són concretats quasi exclusivament durant molts segles, com veurem suara.

En tot això que hem dit, ens referim a la

pagesia tal com era fins ara fa poc, doncs dels canvis soferts darrerament, o sigui de l'estat actual ens en ocuparem més tard.

Posats els primitius pobladors de l'Illa i les demés races que successivament la varen ocupar en les condicions esmentades, hem vist quin fou a la fi llur temperament i llur caràcter; veiem ara el fruit d'un i altre, o sigui l'obra humana.

Ens fixarem en primer lloc en l'habitació. Com que els habitants de Mallorca no s'havien de defensar de les feres, ni d'altres bèsties salvatges, ni de les serps, ni dels insectes, tan molestos i perjudicials en molts llocs, ni tan sols del clima, per ésser un dels més sans i dolços del món, a l'abandonar les fosques i humides coves que tot d'una ocuparen, passaren a les barraques de pedra, troncs i rames, i quasi podríem dir que dins elles es quedaren, puix que, els casalots dels pagesos, així els del camp com els dels po-

bles, sense més claror ni ventilació que la que reben pel portal d'entrada, foscos, petits, incòmodes i humits, s'assemblen més a la barraca d'un carboner que a les cases i habitacions modernes. No necessitaven altra cosa, perquè, com sabeu, la casa sols els servia per a dormir-hi durant les cruets nits de l'hivern, per a guardar-hi els fruits recollits i el pobre mobiliari, i, més que per res, per a tancar-hi les bèsties.

El mobiliari solia ésser, i és encara ben sovint, reduït i

senzill, quasi rústic: un llit per al matrimoni, amb un mal tapament i un sol matlàs de llana sobre una mica de palla d'ordi, una o dues caixes, unes quantes cadires i qualche banc; la tauleta i la pastera de llenya del país, ennegrida pel temps i l'ús; gerres, olles i escudelles de fang; un parell de culleres de pí i poca cosa més; però, sempre, molta netedat per les emblanquinades parets i pel trespol ben escombrat. En mig d'aquella pobresa, l'home més refinat i exquisit s'hi troba bé.

El mateix pot dir-se del vestir en quant a la senzillesa i a la netedat. Els muntanyencs encara no han deixat del tot la pell de cabra sense adobar, per a defensar-se de les pluges de l'hivern; i era costum molt general teixir els mateixos pagesos la llana i el cà-

nem amb el qual vestien i abrigaven, fins que la indústria moderna va tirar per terra tots aquells simpàtics telers casolans. Ara, prou ho veiem cada dia, es vesteixen amb lleugeres robes de cotó obtingudes a baix preu, i sols les dones han conservat el típic trajo de la pagesa mallorquina, que tan agradoses les fa i tan bé els hi escau; però la roba de la faldilla, del gipó i del mocador procedeix de les grans fàbriques.

I referent a l'alimentació de la gent del camp, si bé és cert que la del pla és més menjadora que la de muntanya, ni l'una ni l'altra ho és gaire, comparada amb la del Nord d'Europa, que, com sabeu, devora diàriament grans quantitats de carn i engoleix molts litres de begudes fortes, sense comptar-hi una bona partida de taces de tè i no poques grasses. Els nostres pagesos s'acontenten amb una ribella de llegum i una grapada de fruita, i ben sovint amb una escudella de sopes o amb una mica de pa amb oli. Amb tan insubstancials aliments un anglès o un alemany no podrien passar ni un dia. Aquí no ha estat mai diari i general l'ús del vi, i menys encara el de l'alcohol. Això no vol dir que no hi hagi hagut sempre, abans més que ara, qualche *gat*; però en tot temps han estat mal vistos i despreciats de totes les classes socials. Els pagesos són ben afectats d'anar a la taverna: sobre tot els diumenges i altres dies de vaga, s'hi passen moltes hores xerrant i disputant sense saber de què; però no beuen de més, ni hi despenen gaires diners. Les excepcions, que no n'hi manquen, sobretot entre els jugadors, justifiquen la regla general.

Ara digueu-me: si una raça qual-sevol i més encara si és d'aquelles que, com la nostra, no sent l'ambició i el desig de millorar de sort i enriquir-se, si és incapaç d'associar-se, d'instruir-se, de sofrir, de lluitar, de recomençar una i altra vegada el mateix treball, perfeccionant-lo sempre, si no té la paciència necessària per a dominar els efectes perjudicials del clima, en una paraula, si en lloc d'una raça germànica és una raça llatina imprevisora, peresosa, variable i supersticiosa la qual es troba constantment baix dels raigs enlluernadors del sol, ben avinguda o al menys fatalment resignada amb els aliments, els vestits, el mobiliari i l'habitació de què acabem de parlar, ¿pot donar mai homes treballadors, industrials i negociants, homes actius i útils, homes de bon sentit?

«I la raça catalana — em direu — ¿què s'ha fet?»

Baix la pressió climatològica dels segles es forma en gran part el caràcter; allò que en un principi era costum, es converteix quasi en instint; la forma adquirida pel pare es fa hereditària en el fill; i a la fi són per naixement, sense pena, allò que els seus progenitors eren per necessitat i per força¹. D'això pervé que durant molts segles la història de la nostra pagesia es redueix a una monòtona crònica dels anys de fam i secada, dels de misèria i pesta i de les contínues lluites i odís de família, semblants a les dels

inactius, s'han arrecerat darrera les vostres *murades*. Bé heu fet de prendre-les! Els fugitius, per a no dir els renegats, conservaven les propietats adquirides, vivint de llurs rendes, i com que els ciutadans ja en posseïen d'altres, quasi sempre les millors, i ademés cobraven dels pagesos molts censals i altres càrregues, aquests quedaren en condicions molt semblants als rústecs de l'Edat Mitjana en les demés regions d'Europa.

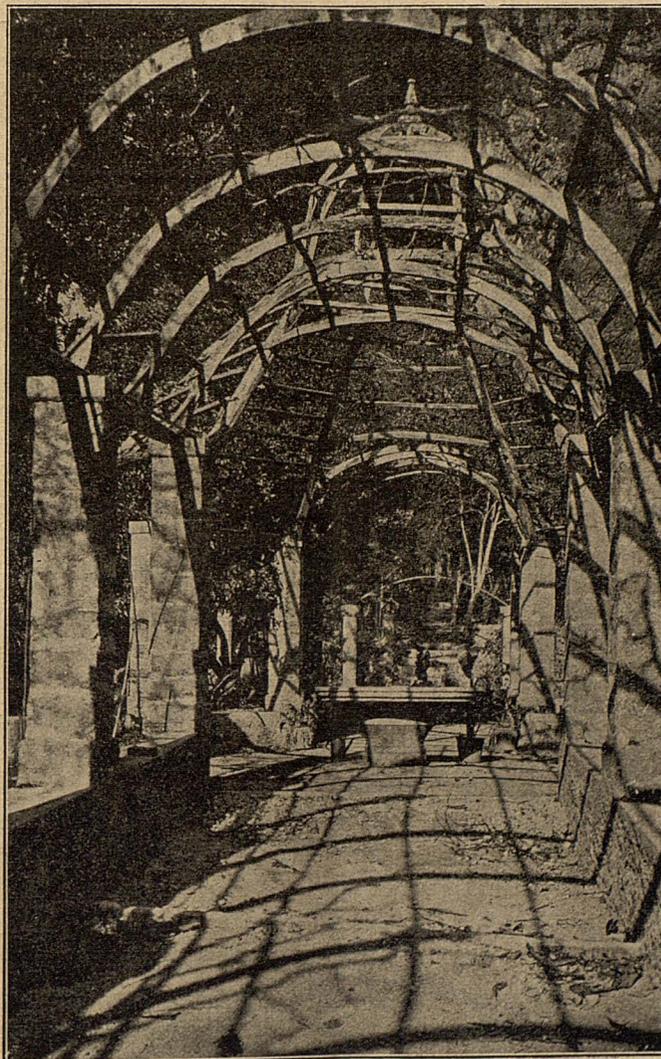
Us hem fet observar, no fa gaire que la manca de pluges regulars i abundoses, les llargues sequedats del sol esponjós, han estat sempre, en totes les èpoques històriques conegudes, la causa de les males collites, sobretot de la pèrdua de les de gra. Aqueixa deficiència de l'aliment més indispensable per a la vida duia invariablement, com a cua, la fam, la pesta i la misèria de què hem parlat.

El mal era greu, però no incurable. El remei era ben conegut de tothom, i, així i tot, ningú no prenia la medicina amb la constància i en la quantitat necessària per a vèncer la malaltia. La millora tot just ha arribat en nostres dies.

Repetim que la manca de pluges regulars, especialment durant la primavera, i la pobresa i el poc fons del terreny, han fet que les collites ordinàries de gra fossin insuficients per a satisfer les més rigoroses necessitats dels habitants, i aquesta falla sols podia suplir-se important-ne de forasters a canvi d'altres articles indígenes sobrants. Doncs essent aquí coneguda de molt antic una gran varietat de produccions agrícoles, i veient, ademés, els pagesos, que els fruits eren bons i estimats en tots els mercats, i que els arbres creixien en les nostres terres, robusts, resistents i esponerosos, i que hi fruitaven d'allò més bé, tot el contrari de les herbes i plantes dels baixos, que sovint, mancades d'humitat, queden

raquítiques, escaldades i migrades de llavor, com que només notaven la manca de gra, s'empenyaven en mantenir quasi exclusivament el conreu del blat; i, tenint sobrança dels altres fruits, els reduïen i quasi despreciaven, amb més motiu per ésser el transport difícil i costós i no haver-hi capitals ni intelligençies interessades en posar remei a tanta desventura.

Ara les comunicacions i transports són fàcils; els arbres fruiters, arrencats en línies interminables, poblen tota l'Illa d'un cap a l'altre, i els propietaris, amb febre creixent, segueixen sembrant-ne a milions

Pèrgola amb parres, en una possessió senyorial mallorquina

italians, encara que no siguin tan sagnants, ni tan conegudes com aquelles.

Èpoques hi hagué de relativa prosperitat: però aquesta no provenia de l'agricultura, ni té res a veure amb la pagesia: era efecte de la navegació i el comerç ciutadà, per això mateix que dins la ciutat mai no és tan intensa la influència climatològica.

Dels camps en fugí sempre la gent rica, com del mal temps i del mal esperit; fins i tot els mateixos pagesos, tan aviat com es troben amb mitjans suficients per a mantenir-se

1. Taine: obra citada.

cada any. Avui la fam ha fugit de Mallorca, desterrada per sempre.

Ha canviat per ventura el caràcter dels habitants? Són ara emprenedors, constants i treballadors els que abans eren indolents, peresosos i fatalistes? Res d'això. La millora és solament relativa entre el temps passat i l'actual, però no s'hi troba comparant la nostra raça amb les del Nord d'Europa i d'Amèrica. El que ens està succeint és que, després de travessar tota la França, ens arriben desiara els raigs llunyans i desmaiats de l'estrella polar; i així com el vapor remolcant la barca li fa remuntar el riu contra la corrent, així l'impuls prepotent del progrés modern ens ha creat noves necessitats. El desig, encara que poruc i temorenc, de satisfer-les, ens imposa la lluita i el treball. I aquest ens dona la civilització i el benestar del qual venturosament gaudim en començar el segle xx.

Això demostra que la llibertat humana, la ferma voluntat de l'home, pot tòrcer i fer variar la poderosa influència del medi, la llei incerta i desconeguda de l'herència i la raça, almenys fins al punt de donar-nos coratge per a lluitar sempre, sense desconfiar de vèncer.

Avui ja han desaparegut quasi del tot aquells grans dominis territorials, eternament vinculats i quasi del tot improductius, venturosament trossejats i dividits per la desvinculació, per a fer-ne les sorts, rutes i tanques més millorades i més ben situades de cada terme; terres que els mateixos pagesos, convertits en petits propietaris, conreen amb llurs mans i reguen amb la seva suor, amb l'esment d'un pare amorós envers del seu fill estimat. S'han anat perdent i extingint molts de censals¹ i aious que encadenaven i oprimien la nostra terra; però en mala hora se l'hi ha posada la nova argolla del regnant burocratisme i del fisc insaciable, que ofega i no deixa moure amb la deguda llibertat la petita sort del pobre conreador, fonament el més segur i estable del progressiu organisme social.

Ara cada tros, no solament per les proximitats dels pobles, sinó per moltes llègties a la rodona, i fins podríem dir per tota l'Illa, feta excepció dels erms i garrigues, és un bonic jardí amb arbres afilerats, d'aquelles castes que millor compte donen en cada lloc; ben llaurats, i més ben cavats i etseciats encara, que creixen esponerosos sobre un pis de terra tova, sense un mac, puix de les pedres

(1) No fa molt, l'Estat, després d'haver furonejat llarg temps pels Registres d'hipoteques, reclamà despòticament per la via executiva vint-i-nou pensions endarrerides de censals provinents de les mans mortes, que no es pagaven feia molts anys, la major part per haver-los redimits els censataris; però com que no tingueren esment de fer la cancel·lació, i en tant de temps havien extraïat la carta de pagament, es trobarèn en un greu compromís.

n'han fet marges per a contenir els terrers rosts, parets per a tancar les finques i cases per a guardar-hi les eines, els fruits i el bestiar, i per assecat-hi les figues a la tardor.

Ara tothom es sadolla de pa, molts s'eixopluguen baix de la pròpia teulada, i no solament poden lliurar-se del fred i abrigar-se en temps de pluja, sinó que vesteixen diàriament amb gran netedat, i els dies de festa amb relativa elegància. Ara ja no munten, com altre temps, de la planura, els anys de sequedat, aquells estols de vells, dones i nins famolencs, descalços, espellifats i quasi nus, captant un rosegó de pa d'ordi o una grapada de garrofes per amor de Déu, quan no les recullen per dins els camps, pasturant com el bestiar, semblants als esbarts de corbs famolencs que baixen dels enlairats roquissars de la muntanya.

I totes aquestes millores, tot el benestar que ens ha arribat en menys de mig segle, no es deu a cap radical variació de cultiu, ni a haver-se aplicat a l'agricultura importants capitals estranys, ni tampoc a haver-se realitzat extensos conreus, amb grans màquines mogudes per força motriu, com ho fan en altres llocs; tot ha vingut poc a poc, sense alteracions ni canvis pregons ni transtornadors. Les produccions són les mateixes en quan a la qualitat dels fruits; solament en la quantitat han tingut augment. S'han plantat arbres i més arbres de les castes ja conegudes; s'han conreat moltes terres que abans eren erms i garrigues; s'han llaurat, cavat i afemat amb més cura les que abans ja es cultivaven, i el temps i el clima han fet el demés.

JOAN ROSSELLO

EL QUE DIU LA PREMSA

La llei per a resoldre els conflictes del camp

El Parlament de Catalunya va a votar definitivament aquesta llei, de la qual ha aprovat ja tots els articles. Transitòria pel seu objecte i per la seva durada, és transcendental pel seu contingut i per les seves repercussions.

Per això, cal que l'opinió —potser desorientada per les incidències de la llarga discussió parlamentària— s'assabenti de la llei i dels seus efectes.

El precepte bàsic és aquest: aquells arrendataris que hagin complert els contractes, seguiran pagant el convingut fins que vingui la llei definitiva; aquells altres que hagin retingut els fruits o el preu de l'arrendament, només hauran de pagar el 50 per 100, i encara per a pagar-lo tindran un termini de dos o quatre anys, fixat per una Comissió arbitral, i podran optar —quan la renda sigui pagadora en fruits— entre pagar-lo en fruits o en metàl·lic.

Al voltant d'aquesta disposició central, n'hi ha d'altres que la defineixen i la completen. Els procediments entaulats, els embargaments i les retencions queden sense efecte. Les sentències dictades no s'executen. Els que hagin estat llançats de les terres després de l'1 d'abril de 1931, poden recobrar-les. No poden exercitar-se accions penals en cas d'apoderament indegut de fruits o de danys.

I quant a les Comissions arbitral, a les quals s'atribueix tota l'autoritat per a resoldre els conflictes, llur president —que és qui en definitiva decideix— és designat pel Con-

sell executiu de la Generalitat, sense limitació de cap mena.

Aquesta és la llei monstruosa a la qual ha vingut a parar el projecte elaborat, amb un ample esperit de pau i de concòrdia, per la Comissió jurídica assessora. Les etapes d'aquesta evolució regressiva han estat el projecte del Govern, el dictamen de la Comissió formada en la seva majoria per representants dels rabassaires i els suggeriments suscitats per un interès de classe o de partit, i en alguns casos pel propòsit de cercar en el desgavell del camp català, un camí favorable al triomf dels ideals collectivistes.

Hem dit llei monstruosa, i el qualificatiu no és certament exagerat.

Comença per consagrar la injustícia d'atribuir un tracte de favor a aquells qui han incomplert els contractes, les sentències dels Tribunals i les lleis de la República, sobre aquells que —reclamant o no per les vies legals— les han acatades.

Desposseeix el propietari, sense indemnització, sense justificació de cap mena, de la meitat de les seves rendes. Sense distingir si aquestes rendes eren excessives o moderades, si eren del terç o del cinquè o del novè. Sense tenir en compte les decisions dictades en judicis de revisió entaulats, d'acord amb les lleis de la República, pels jutges competents o pels organismes arbitral, o per la mateixa Comissió arbitral agrícola, instituïda al Ministeri del Treball.

Deroga les lleis processals, deixant sense efecte procediments anteriors i anul·lant sentències legalment recaigudes.

Aboleix articles del Codi Penal.

Erigeix un govern de partit, com és el que

hi ha avui a la Generalitat, sense garanties d'imparcialitat i d'independència, en òrgan d'una funció judicial delicadíssima.

Quines seran les conseqüències de tot això?

En l'ordre social, és evident que, en lloc de resoldre els conflictes pendents, en suscitarà de nous, més greus, més enverinats, més generals, més perillosos que els que existeixen.

En l'ordre econòmic, desvaloritza ja des d'ara la propietat agrícola catalana, que, com totes les altres manifestacions d'activitat i de riquesa, no pot subsistir si no és sobre la base de la confiança, que exigeix com a condició essencial el compliment de la llei, l'execució dels contractes, la garantia d'una administració de justícia imparcial i respectada. El fenomen que ja avui s'observa, de la impossibilitat de vendre o d'hipotecar una finca rústica, si no és en condicions usuràries, si aquesta llei subsisteix, anirà accentuant-se.

En l'ordre jurídic, que no pot ésser mai violat impunement, la transgressió d'avui prepara les transgressions futures i treu a la mateixa llei que acaba de votar-se, i als que han d'aplicar-la, tota garantia de respecte i d'eficàcia.

En l'aspecte patriòtic, deixant de banda la ferida al nostre patrimoni col·lectiu, la nova llei enfondeix la lluita i la discòrdia entre els catalans, presenta el nostre Parlament lliurat a una obra de parcialitat i d'injustícia i exposa la institució fonamental de la nostra autonomia al risc que les seves lleis siguin impugnades i la seva autoritat desconeguda. Amb l'agreujant que, així com en el projecte de la Comissió jurídica assessora, el tecnicisme jurídic era superior al de les lleis anàlogues sotmeses a les Corts de la República, la llei votada ara, pel seu contingut i per la seva redacció, pot suscitar comentaris irònics respecte a la capacitat i a la competència del Parlament de Catalunya. No crec que a cap patriota català deixi de causar-li profunda preocupació, una semblant perspectiva. La minoria de Lliga Catalana ha fet el que ha pogut. L'obstinació d'una majoria enormement superior no ha permès que la seva oposició triomfés i que les seves observacions essencials fossin ateses. La seva actuació, no obstant, l'autoritza per a declinar, davant l'opinió catalana, tota responsabilitat per l'aprovació de la llei i per les seves conseqüències.

J. VENTOSA I CALVELL

De *La Veu de Catalunya*

El pagès de Cerdanya

El pagès de Cerdanya, mai com ara, havia sentit l'efecte de les crisis nacionals. País

d'exportació de productes de primera necessitat, no s'havia trobat com avui amb els mercats tancats a tot tracte. La seva mateixa riquesa l'ofega a casa seva perquè no troba mercat. El bestiar se li menja l'herba i els diners; el blat no li paga el treball, i la llet que semblava una petita mina on anar a cercar allò que en els altres productes perdia, no té gaires bons pressagis per a un futur no molt llunyà.

L'home d'aquelles mesades que abans es passejava per elles com un burgès satisfet o com un arrendatari que creix fins a fer-s'hi una fortuna, avui el veureu presoner, pensatiu, ofegat, sense cap sortida dins d'aquell toll de carn que no pot vendre, de pollins que no pot fer córrer, i de blat i patates que abans de pagar el treball treuran uns grills més alts que la torre Eiffel.

Com tot català, aquest pagès a l'època de les vaques grasses era individualista, no pensava que per ell haguessin d'arribar aquests períodes en què un home carregat de riquesa quasi és més miserable que els vagabunds. Ell, a casa seva, dins d'aquella mesada rica i ufanosa, era un rei; els conflictes socials, les crisis econòmiques, les lluites polítiques, no cabien dins de la Cerdanya pagesa. Aquell home de la brusa, roig de cara i ple de salut, vivia satisfet; sense anar a la botiga ja tenia sempre el rebost ple. Què més volia? Si ho desitjava, sempre tenia una gallina per tirar a l'olla i un vedell o cavall per vendre a bon preu.

Però la guerra ja ha passat, el món ha canviat de cap a peus, tothom vol ésser ric i ell que creia trobar-se més ric ara que té més bestiar i cull més herba, més blat i més patates, resulta per atzar i paradoxa de les coses humanes que es veu més apretat, més pobre, amb menys defensa que abans per l'avenir.

I això que ha passat al pagès de Cerdanya, ha passat també al de l'Urgellet i al de totes les comarques de Catalunya, encara que aquí més que enlloc perquè ha estat un país ric i tancat que es bastava ell mateix, sols hi arribés un cop a l'any, o al mes, el traginer del vi i de l'oli. Ric en caça, en pesca i productes de la terra, com no havia d'ésser feliç l'home que habitava aquests paratges?

Desconfiat, com tots els pagesos, no actuava més enllà de les parets de la seva casa, confiat amb el seu esforç únic, no creia que mai hagués de menester del veí. Amb el rebost, la llet i les sitges ell ja podia viure, el món era casa seva, tenia de tot, treballava, anava progressant sempre a còpia de treball i encara que de tant en tant les desgràcies del bestiar li fessin fer una reculada, era infallible que d'aquell treball continuat n'havia de sortir el descans, la rendeta, per poder passar una vellesa feliç.

Els fets li han demostrat el contrari, li han fet veure que tot aquell treball, per amuntegar riquesa i no poder convertir-la en diners per manca de mercats i bones fires, no serveix de res; que allò de què no s'ha de menester el veí és pura mentida; que no n'hi ha prou en tenir el rebost ben ple perquè l'home avui s'ha creat altres necessitats i gustos i que tard o d'hora s'haurà de convèncer que l'estar-se sol dins de les quatre parets i treballar només per ell, el portarà a la bancarrota irremissiblement. Si els cerdans no es donen manya, una comarca rica quedarà aviat convertida en un país pobre i més pobre que molts d'altres que tenen les terres sense aigua i d'ínfima qualitat. La confiança amb ell i la desconfiança amb els altres els farà empobrir poc a poc com els pagesos del Brasil o del Canadà, que han de tirar el cafè i el blat al riu o al foc per evitar una pesta en la fermentació d'aquests articles que no poden vendre a cap preu. Fins ara jo no he vist tirar pels torrents més que els animals morts perquè els devorin els corbs i les garses i en aquest pas fins els animals vius els pagesos hauran d'abandonar per no resultar-los-hi econòmic mantenir-los. Com aquells pagesos americans, els valdrà més jeure que treballar i anar tirant de la rosta i del pernil del rebost, renunciant a cultivar res més que el que necessitin per viure. Potser direu que això és un xic massa fort i es nota en aquestes ratlles un excés de pessimisme, però, no creieu que per treballar i no fer feina ni treure'n profit, no val la pena de posar-s'hi?

Els pagesos de Cerdanya, ara en aquest temps s'aboquen a la feina com un presidari als treballs forçats; el què allò els valdrà no ho saben, cada u treballa per ell com si n'hagués de treure un cent per u, i mentre ell teixeix la troca de la seva producció admirable, els acontereiments econòmics es descabdellen d'una manera desastrosa pels seus interessos arreu del món. Als Estats Units tota la pagesia va a una vaga general per veure si en aquell país dels acaparadors multimilionaris es poden fer respectar els drets dels seus productes i no hagin de vendre el blat més barat que les serradures com passà al país canadenc. Als mateixos agricultors això d'una vaga general els semblarà un mite, com si aquest sistema de reivindicació fos només patrimoni de l'home i obrer industrial; a mi em sembla un mite mentre el pagès no confí de l'altre pagès, mentre vulguin tots fer vida d'ermità en lloc de vida d'associació, mentre pensin que el del seu costat en lloc d'un amic i company de lluita és un contrincant i enemic per les rendes, per les fires i pels mercats.

MONTFERRI

De *l'Alt Urgell*

RECERQUES PRACTIQUES

La mosca, paradís dels microbis

Si us hi fixeu bé, us fareu càrrec que cada mosca representa com si fos una central de bombes de microbis que aquest insecte transporta en nombre infinit d'un lloc infectat a un altre lloc saní, microbis de les més terribles malalties, carbó, còlera, pesta, tifus, disenteria, tuberculosi, etc. Per a donar una idea de la inconcebible propietat de recepció i de difusió de microbis que tenen les mosques, un savi entomologista agafà una mosca d'un escorxadador i trobà que sobre d'ella portava 100 milions de bacteries; una altra no lluny de l'escorxadador, en portava 500 milions.

A més d'això, cal tenir en compte que es reproduïx amb una rapidesa extraordinària. Suposant que pongui de mig abril a les darreries de setembre, Howard calcula que una sola mosca pot donar naixença a altres cinc milions; un altre expert creu que pot donar un milió de descendents.

Els perills que porten les mosques són espantosos.

Hem dit el nombre fabulós de microbis que transporta i dissemina una sola mosca. Si en diposita en un aliment queda contaminat i contamina al mateix temps a les persones que l'ingereixen. Això ha de fer comprendre l'absoluta necessitat que hi ha de preservar-nos tant com sigui possible d'aquests repugnants insectes. Coneixent llurs costums, és més fàcil combatre-les; matar-les dintre de l'ou fóra l'ideal, o en estat de larva quan no té gaire moviment. Es pot dir que si fos possible evitar els femers, llocs preferits de les mosques per a pondre-hi, quedaria en gran part resolt el problema. No podent-ho aconseguir, procurem que els femers i les escombraries es trobin tan allunyats com es pugui de les habitacions; i no serà per demés que les gallines puguin esgratinar els femers, amb el qual faran desaparèixer moltes larves. Un mitjà molt eficaç de destruir-les, consisteix en regar de tant en tant els femers amb una solució de sulfat de ferro (1 quilo de sulfat de ferro per 100 litres d'aigua). Als dipòsits d'orins i d'aigües brutes, caldria tirar-hi almenys una vegada cada mes, 5 centilitres de petroli per metre superficial, el qual no contraria l'ús agrícola d'aquests líquids en els conreus i molt menys les solucions de sulfat de ferro, que milloren les propietats fertilitzants dels fems.

Aquests procediments, només tenen una

eficàcia limitada; contribueixen a reduir el nombre de mosques. Les larves que no queden tocades per l'insecticida i arriben al seu desenvolupament complet, convé allunyar-les de les llars. S'ha pogut comprovar l'antipatia que tenen les mosques als colors blaus. És molt fàcil donar aquesta tonalitat a la llum de les habitacions, amb cortines blaves o donant una capa de color blau als vidres. En les cuines, a l'emblanquinar-les, cal afegir-hi una mica d'alum; també cal fer-ho a l'emblanquinar els estables.

L'alum és molt assecant i astringent i ha estat comprovat que degut a aquestes propietats, la matèria viscosa que deixen les potes de les mosques, així com les ventoses de llurs extremitats i que els permeten arrapar-se a les parets, queden radicalment destruïdes.

El corc de la pomera i la seva destrucció

Quan certs fruiters treuen flor, hi ha insectes que comencen a atacar-los. Així passa amb les pereres i pomeres, en les quals la *Carpocapsa pomonella* es manifesta en forma de papallonetes que dipositen els ous en els ovaris de les flors, dels quals en neixen els corcs de llurs fruits.

Per a prevenir les invasions del corc de les pomes, hi ha diferents procediments. Un d'ells és la polvorització repetida amb 8 ó 10 dies d'interval, en florir els arbres, amb insecticides a base d'arseniats o de nicotina, i també amb oli d'oliva i sabó a l'l per 100 litres d'aigua. Així també utilitzant una fórmula a base de 800 grams d'arseniat de plom, i 800 grams de calç viva per 100 litres d'aigua.

Altra manera de destruir les papallonetes del corc consisteix en posar a les hortes de pomeres, en fer-se fosc i durant les primeres hores del vespre, llanternes d'acetilè o bombetes elèctriques dintre d'un plat amb aigua, oli o petroli per a què allí hi quedin negades. Quan el sol s'ha post i ja és fosc, les papallones, atretes per la llum, volen al seu voltant i acaben per anar a caure al platet lluminós, d'on ja no en surten més.

En florir els arbres, en les hortes de pomeres i pereres, si s'encenen fogueres al seu voltant després d'haver-se post el sol, s'aconsegueix la destrucció de gran nombre d'insectes, que acaben per anar a parar a les fogueres.

Ultra aquests mitjans físics de lliurar els fruiters del corc, mereix especial atenció el

procediment que podria dir-se'n biològic, que amb grans resultats vénen aplicant algunes comarques fruiteres d'Amèrica del Nord, i que consisteix en establir a les hortes, i altres llocs, dispositius per a què hi criïn i s'hi multipliquin rates pinyades, que són uns valiosíssims auxiliars dels hortelans per a lliurar les plantacions de pomeres de la tan perjudicial presència de la temuda *Carpocapsa*, o sigui el corc.

Injectables per als arbres fruiters

Ja fa una sèrie d'anys que basant-se amb l'analogia existent entre la circulació de la sang en els cossos de l'home i els animals amb la circulació de la sava en els cossos dels vegetals, s'ha estudiat l'aplicació de tractaments interns per a combatre i prevenir les enfermetats en els arbres, tant les d'origen animal (pugons, erugues, etc.), com les que tenen per origen bacteries (arrufat del presseguer, podridura del fruit, etc.).

Fins ara la lluita contra insectes i bacteries s'ha portat per mitjà de remeis externs, ja sigui per polvoritzacions o ruixant la planta amb preparats líquids o sotmetent-les a la influència de remeis gasosos. En general aquests preparats, en qualsevol de les formes que sigui, es basen en una substància quelcom verinosa, quan no amb un veritatèr verí. L'aplicació d'aquests remeis requereix molt de temps i és costosa, essent necessari repetir els tractaments, ja que les pluges renten les plantes, disminuint els seus efectes, a més de la dificultat que hi ha de què quedin el suficient repartits per a destruir les causes del mal.

Per mitjà de les injeccions, l'element de combat queda totalment distribuït, barrejat amb la sava, de manera que no queda cap branquilló on no arribin els seus efectes. Degut a no tractar-se de substàncies verinoses, els fruits no solament no els perjudica en cap de les seves propietats de flaire i gust, sinó que al contrari les millora.

Hi ha preparats que es basen en augmentar quelcom l'acidesa de la sava, que en la pràctica en molts treballs no donen cap resultat. Entre els especialistes que més s'han distingit en aquests estudis, hi ha el professor alemany W. Jlich i altres que han obtingut una sèrie de preparats extrets de suc d'altres plantes o fórmules de compostos minerals i orgànics, que obren no com a metzines, més podríem dir, una mena de sueroteràpia, ja que no obra per si sol directament, sinó en barrejar-se amb la sava fent-la impròpia per l'insecte que se'n nodreix o portant la substància que destrueix la bactèria. Degut a això ha estat necessari

fer un seriós estudi, no solament de cada enfermetat, sinó també per cada espècie d'arbre a tractar. El resultat dels nombrosos experiments fets arreu, inclús al nostre país, fan d'aquest mitjà un dels més pràctics i econòmics per a lluitar contra les enfermetats dels arbres, tant els fruiters com els ornamentals o forestals.

La importància de les rasclades en la vida de les plantes

Les terres verges solen ésser fortes i atapaïdes i contenen generalment els elements indispensables a l'alimentació de les plantes, amb tot, l'activitat micro-biològica deixa que desitjar. Així que aquestes terres són remogudes algunes vegades, les reserves es movilitzen, degut a una intensa activitat microbiològica que s'hi desenvolupa.

El període d'aquesta activitat pot durar molt temps. No es pas indispensable que sigui molt rica una terra en matèries orgàniques per a què esdevingui fèrtil, doncs, ha estat comprovat que en molts països càlids, els fenòmens microbiològics s'hi produeixen amb intensitat quan la terra conserva certa humitat mitjançant remogudes repetides i superficials; el qual ve ha demostrar la bondat de les rasclades seguides.

Aquestes rasclades activen la circulació de l'aire en la capa laborable, o sigui el *govert*, afavorint el desenvolupament d'una intensa vida dels microbis oxidants.

M. Yantovitch en un estudi presentat a la Societat d'Agricultors de Tunís, ha donat a conèixer els següents resultats obtinguts en una capa de terra de 30 centímetres de gruix.

En terra incultivada, 9'6 d'azot nítric; en terra conreada i remoguda diferents vegades a l'hivern i a la primavera, 8'4; camp de blat, 12'1. En una capa de terra a la fondària de 0'30 a 0'60 centímetres, els resultats foren com segueix:

Terra incultivada, 4'4 azot nítric; terra remoguda diferents vegades, 25'9; camp de blat, 11'50.

Aquestes dades posen de manifest d'una manera evident, la necessitat en què es troben tant els cerealicultors com els vinyaters de remoure sovint i superficialment les terres i a l'ensems, a l'estiu, de fer treballades fondes que les esmenussaran a una bona fondària, airejant-les i posant-les en condicions d'emmagatzemar en el subsòl les humitats.

Per a la resolució d'aquest problema, els americans, usen per un costat arades que remouen les terres de les capes fondes i per altra part utilitzen els aparells cultivadors

de dents fortes, amb els quals remouen superficialment i amb gran llestesa les terres sense girar-les. Completen aquestes feines, esterrossadors de discs que anomenen

cover-crop, que facilita el treball amb el qual, a l'ensems, es colguen els rostolls i els herbatges, com els farratges dels cultius destinats a adobar les terres.

NOTES INFORMATIVES

Amics de les Roses

De veritable aconeteixement roserístic pot qualificar-se el II Concurs-Exposició de roses que aquesta benemèrita associació celebrà enguany als jardins del Palau de Pedralbes.

L'acte inaugural que tingué lloc el dia 12 de maig al migdia, i al qual assistiren totes les autoritats i una nodrida representació de les arts, les lletres i la floricultura catalanes, s'hi feu palesa d'una faisó evidentíssima la necessitat que els nostres ciutadans senten d'aquestes manifestacions florals, que sàviament aprofitades, poden esdevenir uns formidables mitjans de cultura per al nostre poble, afinant-li l'esperit en el sentit que estigui dotat del bon gust característic dels països cultes, iniciant-lo, si més no, en els més elementals coneixements de les meravelles que la botànica enclou i la delectança que familiaritzar-se en ella proporciona.

Moments hi hagueren durant els dies de l'Exposició, que el nombre de visitants fou tan crescut, que arribà ésser una inquietant preocupació per als agents de vigilància encarregats de mantenir l'ordre de la circulació, car la multitud s'estacionava davant dels *Stands*, i, admirada, s'interessava vivament per l'originalitat de la magnífica exhibició de roses obtingudes pels nostres roseristes, així com per la nombrosa varietat d'exemplars de roses estrangeres conreades a Catalunya.

El dia 14, al migdia, l'Exposició es veié honorada amb la visita de l'Excm. senyor Ministre de Governació de la República, senyor Casares Quiroga i esposa, acompanyats de l'Honorable President de la Generalitat, senyor Macià i varis Consellers de la mateixa; Governador Civil de Barcelona, senyor Claudi Ametlla i esposa, i altres autoritats, tots els quals foren rebuts i saludats, acompanyant-los a recórrer el certamen, pels senyor Josap A. Gomis, President de l'Entitat, i els vocals de la mateixa, senyors Cebrià Camprubí i Joan Ros i Sabaté, que donaren als il·lustres visitants tota classe de ressenyaments, sobre les excel·lents varietats de roses exposades, i la transcendència d'aquests actes; el qual complagué molt a les esmentades personalitats, les

quals tingueren efusives paraules d'elogi per als expositors i de felicitació i encoratjament per als components de l'Entitat organitzadora.

Després de visitar detingudament els *Stands*, es traslladaren al *Concurs Internacional de Roses* instal·lat en els mateixos jardins, a la sortida del qual, foren acomiadats pels esmentats senyors de la Junta dels *Amics*.

Abans de l'obertura oficial del Concurs, es reuní el Jurat compost dels senyors: Nicolau M. Rubió i Tuduri, arquitecte director de Parcs públics; Miquel Aldrufeu, jardiner major del Parc de Montjuïc; Joan Santamaria, del *Foment d'Horticultura*; Manuel Munné, de l'*Agrupació de Jardiners i Floricultors de Catalunya*; i els senyors: Joan Dorgebray, Josep Gallart i Joan Ros i Sabaté, dels *Amics de les Roses*.

Els quals per unanimitat, emeteren el següent fall:

Premi Extraordinari de la Generalitat, al senyor Pere Dot, per les magnífiques varietats de roses presentades.

Premi Extraordinari de l'Excm. Ajuntament, a la senyoreta Pilar Mata, per l'immillorable col·lecció de set varietats de colors distints.

Premis de l'Entitat. — *Concurs de roses noves*.—Medalla d'Or, al senyor Pere Dot.

Concurs d'introducció de varietats estrangeres.—Medalla d'Or, al senyor Macià Bach; Medalla d'Argent, al senyor Josep A. Gomis.

Concurs de presentació de "Roses clàssiques i antigues i sèrie d'espècies botàniques del gènere Rosa.—Medalla d'Or, al senyor Miquel Cortés.

Concurs de lots de testos.—Medalla d'Or, al senyor Cebrià Camprubí.

Concurs de presentació de col·leccions de set varietats de colors distints (flor tallada comercial).—Medalla d'Or, a la senyoreta Pilar Mata; Medalla d'Argent, al senyor Andreu Batlle; Medalla de Bronze, al senyor Jaume Sagalà.

Ademés el Jurat acordà concedir medalles de bronze als senyors Dr. Farran, Joan Daura i Reig i senyoreta Maria Guarro i agrair a l'Excm. Ajuntament la seva aportació valuosíssima en rosers cultivats en test.

En resum: Un nou triomf de la sobirana de les flors; un èxit esclatant dels nostres roseristes que amb les seves obtencions han assolit un lloc preeminent en els rengles de la roserística mundial; un èxit també pel poble català, que una volta més ha demostrat com l'hi interessien aquestes manifestacions espirituals tan exquisides com són les exposicions de flors; un fort estimulant més pels *Amics de les Roses* a prosseguir el seu doble objectiu de difondre la cultura per mitjà de l'amor a les roses, tot incrementant la riquesa pàtria a l'estimular els nostres floricultors per a què es dediquin a la hibridació de roses, en particular les noves promocions de jardiners, als quals, més que a ningú, ha de reportar glòria i profit.

Aquest Concurs ha estat també i per damunt de tot, una demostració brillant de les valors de casa nostra i una crida o invitació a les nostres institucions capdals (Generalitat i Ajuntaments de Catalunya) per a què copsin l'alta valor moral i material que tot això representa i es decideixin a incorporar-se definitivament l'alta missió educativa que elles, en compliment d'un deure, estan cridades a exercir per a l'elevació moral del nostre poble.

Les dues polítiques agràries

Al local d'Unió Catalana, don Albert Talavera ha donat una interessant conferència sobre el tema que encapçala aquestes ratlles.

Es raonable que quan el Govern es preocupa d'una qüestió—digué—camini la mateixa per vies de normalitat i prosperitat. Amb l'agricultura, però, ha succeït al revés, car, com més se n'ha preocupat el Govern més malament i anormalment caminen els seus problemes.

Això és degut a què el govern, amb la reforma agrària ha equivocat el camí. Si els pseudo-intelectuals d'Ateneu, que res no entenen de l'agricultura, en lloc de devenir admiradors rescalfats de Carles Marx, quan les doctrines d'aquests sofreixen una crisi de descrèdit universal, i d'agafar alguns textos de reforma agrària estrangera més o menys ben traduïts del francès, haguessin parat esment en la realitat i les modalitats de l'agricultura espanyola i catalana i d'a-

cord amb ella haguessin elaborat una reforma agrària totalitària, integral, comprensiva i fecunda, no veuríem el nostre país abocat a un desllorigament social i econòmic de tan funestes conseqüències.

La reforma agrària a Espanya s'ha inspirat en un sentit de lluita de classes i d'odi infecund, circumscribint-la, erròniament, dintre l'òrbita del dret de propietat. Ha prescindit dels demés elements econòmic-agrícoles com són la producció, el consum, l'organització de mercats i la valorització dels fruits.

Al decantar-se per una reforma tan estreta i negativa, fomentadora només de lluites destructives, ha negligit i menyspreat els demés factors de l'economia.

Ha establert un il·lusionisme collectivista que rebutja cordialment l'esperit ibèric; ha compromès les finances de l'Estat; ha iniciat una nova burocràcia; ha desgavellat la producció; ha envilit els preus; ha introduït un estat anàrquic i desmoralitzador al camp.

Catalunya és doblement víctima de les improvisacions governamentals. Sofreix els mateixos efectes dels demés espanyols a causa de la Reforma Agrària votada per les Constituents. No oblidem que la base segona la fa extensiva a tot el territori de la República. Però al mateix temps sofreix les angúnies d'una política agrària de la Generalitat d'avui amb menys orientació i menys sentit moral que l'espanyola. La de la Generalitat té per objecte confiscar sense indemnització els béns d'uns per a donar-los a uns altres, que també poden considerar-se capitalistes i patrons, en retribució d'uns serveis de partit i l'espanyola expropia, amb més o menys indemnització, per fer un assaig collectivista.

En la cruïlla hi ha Catalunya sotmesa al foc de dues legislacions contradictòries; per l'espanyola, s'inventarien les seves finques expropiables, i per la catalana s'usurpa a la propietat la part de fruits consistent en la rentabilitat de la terra. Cap mà dirigent amiga no l'ha alliberada d'aquesta cruel duplicitat.

Analitza l'orador, les conseqüències d'haver prescindit la política agrària dels factors restants que integren l'economia agrària. Es refereix a l'acord del Govern que, a l'anular el crèdit Morgan, que en bones condicions aconseguí el senyor Ventosa i Calvell, supedità la producció vitícola, valora-

da en més de 500 milions anuals, a les exigències franceses. Assenyala l'abús de les importacions de blat, moresc, fruita, etc., que ha desvaloritzat una producció d'uns 2.000 milions anuals; censura la política seguida amb l'oli que ha envilit el preu del producte que abasta uns 700 milions anuals.

Una política així és censurable en dos aspectes: minva la riquesa del país amb la desvalorització dels fruits i desnivella la balança comercial. Contrasta aquest règim de porta oberta amb el nacionalisme econòmic que practiquen els països estrangers.

Nega el senyor Talavera que la reducció dels preus dels productes agrícoles provingui d'un fenomen o crisi universal. Addueix exemples. Mentre a Espanya el blat es pagava a 41 pessetes els 100 quilos, es cotitzava a França a 77 pessetes, a Itàlia a 77'60 pessetes, i a Suïssa a 100 pessetes, i mentre el vi ha valgut a Espanya, de promig, 15 pessetes hectolitre, es pagava a França a 60 i 70 pessetes també l'hectolitre.

El descens de preus, i consegüent empobriment del país, es deu, principalment, al conjunt de la política agrària del Govern. Al revés del que vaticinà el Ministre d'Agricultura senyor Domingo, en presentar el primer pressupost del seu departament (sessió del 28 de maig de 1932) i a l'assenyalar com exemple els setze russos que transformava Rússia amb el Gran Pla (pla quinquenal) i en dir que eren els russos els únics homes d'Europa que anaven amb el cap alt i que posaria en peu l'economia nacional, vistos el resultat d'aquesta política, podem dir que avui la nostra economia va més a peu que mai i no és fàcil que el seu promotor d'allí, i els traductors lliures d'ací, vagin amb el cap alt de satisfacció.

Es una altra la reforma agrària necessària al nostre país. Les seves bases recolzen en la unió i vertebració de la vida rural, endarrerida abans, i endarrerida i selvatitzada avui; en el perfeccionament i estimul de la producció; en l'obriment i conservació de mercats; en la valoració dels productes; en l'organització sindical cooperativa i el crèdit; en la correcció dels abusos del propietari, allí on n'hi hagi; l'aixecament de la vida moral i cultural dels nuclis rurals.

Només els cinquanta milions que l'Estat espanyol dedica anualment en la reforma eixorca que ha projectat, escampats ordenadament i amb seny entre els Sindicats coo-

Rocalla

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIÓ

TUBS
PLANXES ACANALADES
DIPOSITOS
CANALONS
D'POSITOS PER A WATERS
PLAQUES DE 40x40cm
REVOLTONS

TELEFON: 20768

ROCALLA S.A. BARCELONA

RELA ESTUDIS 14 Y CANUDA 2

peratius dels pobles i en una política de consum, endegarien la vida rural, avui encesa en flames destructores, per camins de ventura i prosperitat.

Però a Catalunya i a Espanya s'ha seguit una direcció oposada, i d'ací el malestar i el desconcert que regna a tot arreu.

El conflicte del camp

Heus ací el contingut d'una lletra adreçada a tots els diputats del Parlament de Catalunya. Llegiu-la que és eloqüentíssima:

Senyor En

Diputat a la Generalitat de Catalunya.

Molt senyor meu: El sotasignant, Pere Blanc, resident en l'actualitat a Barcelona, carrer del Progrés, número 46, es permet dirigir-se a vostè per a expressar-li que:

Després de residir quinze anys en terres de la República de Colòmbia, a Amèrica, treballant en plantacions de cotó i cries de bestiar en aquells malaltissos climes tropicals, vaig realitzar el meu somni de poder retornar a la meua pàtria catalana portant el fruit del meu treball i estalvis. Vaig comprar una finca rústica al Penedès, per la qual vaig pagar 32.000 duros, més 4.000 per arranjar la casa, cups, premses, corrals i altres millores de la finca.

D'això solament fa tres anys, puix que la vaig comprar, el dia 21 d'octubre de 1929 i solament he pogut fer amb pau i tranquil·litat una sola collita, la del 1930, perquè en la de l'any 1931 els parcers se n'emportaren una part dels fruits (d'acord amb el pacte de la Generalitat) i de la collita de l'any passat (any 1932) els pagesos s'han emportat contra tota Llei, el 50 per cent de tots els fruits que em corresponien i àdhuc no han volgut pagar els llogers d'horts, que fa més de 40 anys que paguen el mateix llorguer, de 10 a 15 pessetes anuals. Aquesta finca no és cap latifundi i en un any normal pot produir unes 9 o 10 mil pessetes, les quals jo necessito per a viure.

Senyor diputat: jo no he heretat aquesta finca per mèrits de sang blava de cap marquesat. Sóc fill d'una família obrera i he comprat la finca públicament, davant de notari, i he realitzat una operació lícita; he pagat al Govern, per drets de transmissió, deu mil pessetes. El dret de propietat que tinc sobre aquesta finca és el fruit de quinze anys de suors i treball honrat, de malalties, i d'haver estat voluntàriament exiliat lluny

de la meua terra i els meus pares. Tinc dona i una filla i necessito per a viure, o les rendes de la finca, o que els parcers em deixin la terra per a treballar-la jo, així com a l'Amèrica em portava plantacions de cotó.

Jo que he tingut el goig de poder votar dient que SI volia un Estatut per a la meua terra Catalana, que he estat catalanista tota la vida, puix que vaig emigrar per no voler fer de mestre ensenyant en castellà, jo que he somniat sempre per a la meua terra la República i l'Autonomia, us he de dir, senyor diputat, que veig amb dolor com esteu elaborant una injusta Llei per a arranjar els conflictes del camp, i si arribeu a aprovar-la, em poseu en el camí de desobeir-vos i àdhuc de lluitar, si cal, per a fer caure una Llei tan injusta i monstruosa.

Jo que conec altres terres, us dic que a la nostra no existeix gairebé proletariat camperol. Amos i parcers, tots som propietaris. En comprar la finca, fa tres anys, poc podia imaginar-me que comprava privilegis, ni que els parcers intentessin revoltar-se, ja que catalans i estrangers ens enorgullíem d'haver trobat la fórmula de parceria, espècie de societat on es reparteixen equitativament entre el capital i el treball els fruits que la terra dona. Amb la Llei que intenteu aprovar em preneu la meitat de la part de fruits que, segons pactes, em corresponen; feu una injustícia i m'arruïneu a mi per a enriquir a qui no té necessitat. Jo us invito a venir a la meua finca de *Mas Florit*, del poble de Torrelles de Foix, a 12 quilòmetres de Vilafranca del Penedès, i veureu que els meus parcers gairebé tots tenen casa pròpia, bons animals i eines per a treballar; viuen bé i a cap d'ells no manquen cents i alguns mils duros d'estalvis. Si l'amo arruïnà a qui jo vaig comprar la finca no els hagués cedit les terres en parceria, com tants altres amos han fet, no s'hauria arruïnà i els parcers, que ara mal aconsellats s'emporten les parts de fruits, no serien més que uns pobres jornalers.

Senyor diputat per a Catalunya: abans de donar el vot per a aprovar aquesta Llei que permetrà d'espoliar legalment els amos de terres, penseu en mi i en tants d'altres petits propietaris que també tenim dret a viure. Si creieu que la terra ha d'ésser per a qui la treballa i que no ha d'haver-hi amos i parcers, féu un emprèstit, compreu-nos les terres als propietaris i doneu-les als parcers perquè les paguin amb 15 ó 20 anys.

Si creieu que els pactes d'ara són usuraris, nomeneu una Junta d'Enginyers i Economistes que dictin normes per comarques o per Catalunya, perquè diguin quines parts de fruits o arrendaments amb pessetes han de pagar els parcers.

Però aquesta Llei que ara voleu aprovar, que diu que les parts de fruit robades ben robades estan i que permetrà que aquests mal aconsellats parcers segueixin prenent les parts de l'amo, però que, en canvi, obligarà que segueixi pagant el mateix el parcer bo i complidor, això, senyor diputat, això és el més injust i grotesc que mai hauria pogut imaginar que passés a la meua terra.

Per Catalunya us demano que féu Lleis justes.

Arrangeu les injustícies, però no féu que tant jo com cap altre català, desitgem que desapareguin l'Autonomia i els Governos de Democràcia, i que mai ens poseu en situació d'haver de desobeir les vostres Lleis; no haguem d'apel·lar a Tribunals d'altres terres, ni haguem de recórrer a la força de les armes o a la violència per a obtenir Lleis més justes.

Visqueu molts anys per al bé de Catalunya.—*Pere Blanch*.

El que es menja a Barcelona

Segons unes dades que podem considerar molt aproximades, a Barcelona el consum de carn anual ascendeix a 55 milions de quilos, a 198 milions el d'ous i a 480 milions de taronges.

Es de creure, sense cap mena de dubtes, que Barcelona és la ciutat espanyola que menja més, segons unes estadístiques facilitades per els serveis tècnics de l'Ajuntament de Barcelona.

Durant l'any es venen a Barcelona 15.753.050 quilos de peix o sigui un promig diari de 49.228 quilos.

Anualment es consumeixen 26.914.111 quilos de carn de bou, vaques i vedells. D'aquests últims, diàriament se'n sacrifiquen 394.

Segueix en proporció, els moltons, cabrits i anyells 1.971 diaris, ovelles i cabres en un total 16.623.207 quilos.

El nombre de porcs que es sacrifiquen és de 97.525 equivalent a 11.150.000 quilos.

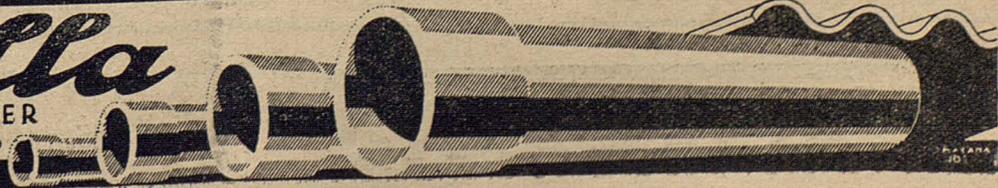
De carn de cavall, el consum ascendeix a 10.500 quilos.

Rocalla

TUBS ESPECIALS PER
A BAIXANTS D'AIGÜES

TELEF. 20768

ROCILLA S.A. CANUDA 2 BARCELONA

EL MERCAT

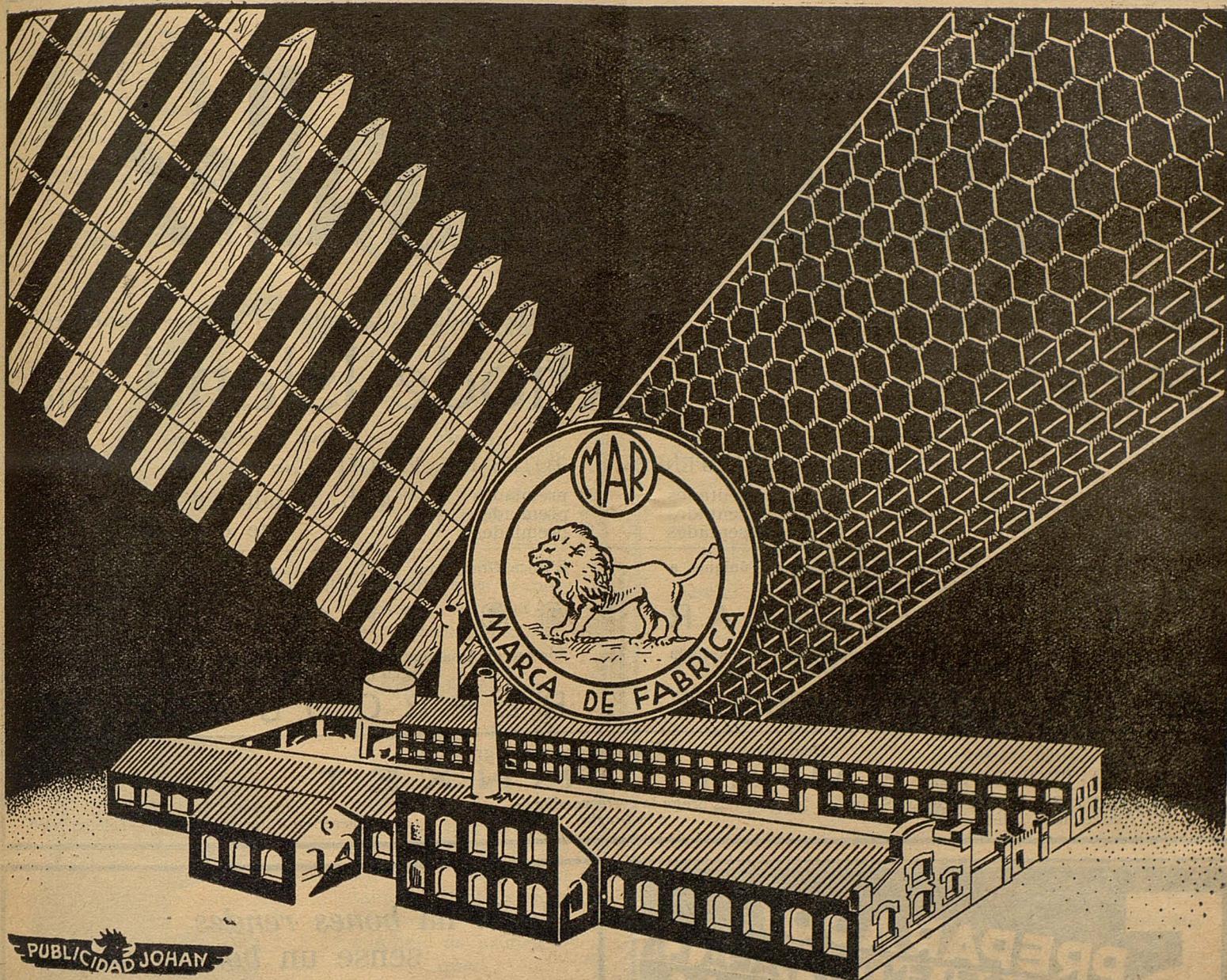
ULTIMES COTITZACIONS

ADOBOS		UNITAT	PESSETES	BLAT	CEREALES I LLEGUMS	UNITAT	PESSETES
Superfosfat d'os, 18/20 per cent d'àcid fosfòric i 1/2 per cent de nitrogen	100 quilos	16'00	Forment de Castella	100 quilos	45'00 a 46'50		
Superfosfat de calç, 18/20 per cent d'àcid fosfòric soluble	"	13'50	Candeal de la Manxa	"	45'00 a 46'50		
Superfosfat de calç, 16/18 per cent d'àcid fosfòric soluble	"	12'50	Forment de la Manxa	"	45'00 a 46'50		
Superfosfat de calç, 13/15 per cent d'àcid fosfòric soluble	"	11'65	Aragó	"	47'00 a 00'00		
Sulfat d'amoniac, 20/21 per cent de nitrogen	"	32'00	Navarra	"	45'50 a 00'00		
Nitrat de sosa, 15/16 per cent de nitrogen	"	42'00	Urgell i Vallès	"	46'00 a 00'00		
Sulfat de potassa, 90/92 per cent, equivalent a 49/50 per cent de potassa pura	"	44'00	Comarca	"	45'00 a 00'00		
Clorur de potassa, 80/85 per cent, equivalent a 50/51 per cent de potassa pura	"	31'50	Extremadura, blanquet	"	43'50 a 44'25		
Matèria orgànica còrnia natural, 10/11 per cent de nitrogen i 2/3 per cent d'àcid fosfòric	"	40'00	Cruxer	"	45'00 a 00'00		
Sulfat de ferro en gra	"	12'50	Lleida	"	48'00 a 00'00		
Nitrat de calç, 15/16 per cent de nitrogen i 28 per cent de calç	"	40'00	CIVADA				
Cianamida, 19/20 per cent de nitrogen i 60 per cent de calç	"	38'00	Extremadura	"	32'50 a 33'00		
			Roja	"	00'00 a 00'00		
INSECTICIDES I FUNGICIDES				ORDI			
Sofre 99/100 per cent, extra	40 quilos	19'00	Extremadura	"	32'00 a 34'00		
Sofre 99/100 per cent, extra fi	"	20'60	Urgell i Segarra	"	31'00 a 33'00		
Sofre gris o precipitat	"	10'00	Manxa	"	31'00 a 33'00		
Flor de sofre o sofre sublimat	50 quilos	28'00	MORESC				
Sofre de terròs	100 quilos	42'00	Plata disponible	"	40'00 a 40'50		
Sofre en pans, refinat	"	53'00	Andalusia superior	"	39'50 a 40'00		
Sofre de canó	"	56'00	ESCAIOLA				
Sulfat de coure, anglès	"	00'00	Andalusia	"	49'00 a 50'00		
Sulfat de coure, país	"	82'00	MILL				
Acetat de plom cristall	"	300'00	Estranger	"	48'50 a 50'00		
Arseniat de sosa anhidre, 60/63 per cent	"	170'00	Comarca	"	49'00 a 50'00		
Arseniat de plom en pols	"	280'00	ARRÒS				
Permanganat de potassa	"	500'00	Arròs Bomba, primera	"	100'00 a 105'00		
Sosa Solvay	"	350'00	Arròs Bomba, segona	"	95'00 a 100'00		
Nicotina 98 per cent	1 quilo	50'00	Arròs Selecte	"	53'00 a 54'00		
Sulfat de nicotina 40 per cent	"	24'00	Arròs Matisat	"	50'50 a 51'50		
			Arròs Benlloc, zero	"	49'00 a 50'00		
BOTAM				Arròs Floreta	"	53'00 a 54'00	
Barrils de 14 a 16 litres, roure	Un	8'50	Arròs Selecte	"	54'00 a 55'00		
Barrils de 28 a 32 litres, roure	"	14'00	FAVES				
Barrils de 100 litres, roure	"	30'00	Extremadura	"	00'00 a 00'00		
Pipes de 240 litres, roure	"	55'00	Itàlia	"	00'00 a 00'00		
Bordeleses de 225 litres, roure	"	65'00	Mallorca	"	40'00 a 41'00		
Xeressanes, roure	"	125'00	Andalusia	"	48'50 a 49'50		
Bocois de 600 litres, roure	"	260'00	Turquia	"	43'00 a 45'00		
			Valencianes	"	00'00 a 00'00		
			Eivissa	"	40'00 a 40'50		
			Mahó	"	70'00 a 80'00		
			FAVONS				
			Sevilla	"	42'00 a 43'00		
			Xereç	"	43'00 a 44'00		
			Marroc	"	00'00 a 00'00		
			Italians	"	00'00 a 00'00		
			Xinesos	"	40'00 a 42'00		
			CIGRONS				
			Cigrons Màlaga, fins, números 48 i 50	"	94'00 a 95'00		
			Cigrons Màlaga de 54 a 56	"	75'00 a 76'00		
			Cigrons Màlaga de 58 a 60	"	00'00 a 00'00		
			Cigrons Màlaga de 60 a 62	"	58'00 a 60'00		
			Cigrons Màlaga de 63 a 65	"	55'00 a 60'00		
			Cigrons "pelones"	"	52'00 a 70'00		
			Cigrons Argèlia	"	00'00 a 00'00		
			Cigrons Castella superiors	"	130'00 a 180'00		
			Cigrons Castella mitjans	"	140'00 a 150'00		
			Cigrons moruns, número 29	"	00'00 a 00'00		
			Cigrons Sauc	"	00'00 a 00'00		
			Oran mitjans	"	00'00 a 00'00		
			Oran superiors	"	00'00 a 00'00		
			MONGETES				
			Mongetes València Pinet	"	95'00 a 96'00		
			Mongetes Tranquillon noves	"	00'00 a 00'00		
			Mongetes Monquelines noves	"	105'00 a 106'00		
			Mongetes Mallorca	"	98'00 a 105'00		
			Mongetes Castella corrent	"	128'00 a 00'00		
			Mongetes Castella superior garbellades	"	134'00 a 135'00		
			Mongetes Castella superiors	"	00'00 a 00'00		
			Mongetes Cocrrosses Castella	"	82'00 a 85'00		
			Mongetes Cocrrosses Itàlia	"	75'00 a 80'00		
			Mongetes Comarca noves	"	102'00 a 105'00		
			Mongetes Perles Galícia	"	65'00 a 00'00		
			Mongetes mitjanes	"	00'00 a 00'00		
			Mongetes Braila	"	60'00 a 00'00		
			Mongetes Prat	"	00'00 a 00'00		
			VECES				
			Veces Andalusia	"	39'00 a 40'00		
			Veces estrangeres	"	36'00 a 37'00		
			ALTRES CEREALES I LLEGUMS				
			Ers país	"	37'00 a 38'00		
			Ers estrangers negres	"	37'00 a 37'50		
			Fajol	"	48'00 a 00'00		
			Fesolets estr.	"	00'00 a 00'00		
			Fesolets Castella	"	67'00 a 68'00		
			Fesolets Girona	"	100'00 a 105'00		
			Guxies	"	38'00 a 39'00		
			Lenties	"	70'00 a 130'00		
MATERIES FILTRANTS							
Amiant	100 quilos	1.075'00					
Cel·lulosa extra forta	"	350'00					
Cel·lulosa per a vins licorosos	1 quilo	10'00					
Terra d'infusoris	100 quilos	65'00					
Terra de Lebrija	"	40'00					

EL MILLOR MATERIAL
PER A COBERTES

FARINES I DESPULLES		UNITAT	PESETES			UNITAT	PESETES
Farina sensera, mitja força	100 quilos	74'00 a 78'00		DE PINYOLA	100 quilos	95'65 a 100'00	
Farina sensera, força	"	80'00 a 85'00		Verd, primera	"	91'30 a 95'65	
Farina extra blanca, superior	"	69'00 a 74'00		Verd, segona	"	100'00 a 104'35	
Farina blanca, corrent	"	65'00 a 68'00		Groc, primera	"	95'65 a 100'00	
Farina Aragó	"	00'00 a 00'00		Groc, segona	"	69'70 a 73'90	
Farina regió	"	00'00 a 00'00		Fermentat	"	82'60 a 86'95	
Número 3, amb sac	100 quilos	38'00 a 40'00		Fosc	"		
Número 4	"	35'00 a 38'00		DE COCO	"	120'00 a 00'00	
Segones	"	28'00 a 30'00		Blanc (en barrils)	"	150'00 a 00'00	
Terceres	"	25'00 a 28'00		Cochín	"	170'00 a 00'00	
Quartres	"	23'00 a 26'00		Palma	"	00'00 a 00'00	
Menut	70 litres	5'00 a 00'00		Extraflor	"		
Segó	"	3'50 a 00'00		DE LLINOSA	"	130'00 a 00'00	
Segonet	"	4'50 a 00'00		Cru (en barrils)	"	138'00 a 00'00	
				Cuit	"	160'00 a 00'00	
				Incolor	"		
FARRATGES I PINSOS				SURO			
Garrofes negres Vinaroç, sense sac	42 quilos	10'50 a 00'00		Planxes de suro de 2 a 3 centímetres gruix, primera	El quintà	65'00 a 70'00	
Garrofes negres Castelló	"	00'00 a 00'00		Planxes de suro de 2 a 3 centímetres gruix, segona	"	30'00 a 35'00	
Garrofes València	"	10'00 a 10'25		Planxes de suro de 2 a 3 centímetres gruix, tercera	"	15'00 a 20'00	
Garrofes roges	"	9'75 a 00'00		Planxes de suro de 3 a 4 centímetres gruix, primera	"	80'00 a 90'00	
Garrofes Eivissa	"	8'00 a 8'00		Planxes de 3 a 4 centímetres gruix primera ordinària	"	50'00 a 55'00	
Garrofes Mallorca	"	7'75 a 00'00		Planxes de 3 a 4 centímetres gruix segona	"	25'00 a 30'00	
Polpa de remolatxa, país, sense sac	100 quilos	2'60 a 3'00		Planxes de 3 a 4 centímetres gruix tercera	"	15'00 a 20'00	
Turtó de coco	"	30'00 a 00'00					
Farina de llinosa	"	32'00 a 36'00		VINS			
Alfals primera	40 quilos	7'75 a 0'00		Penedès, de 8 a 10 graus	Grau i carrega	Blanc gre sat 1'85-0'00-1'85	
Alfals segona	"	7'00 a 0'00		Camp de Tarragona, de 9 a 19 graus	"	2'00-0'00-2'00	
Palla llargueta	"	4'50 a 0'00		Conca de Barbarà, de 8 a 9 graus	"	1'80-0'00-1'80	
Palla curta	"	2'50 a 0'00		Priorat, de 13 a 15 graus	"	0'00-2'00-0'00	
Fulla d'olivera	"	00'00 a 00'00		Vilanoya i Geltrú, de 8 a 10 graus	"	2'00-0'00-0'00	
				Igualada, de 8 a 10 graus	"	1'80-1'90-0'00	
ALLS FRUITES SEQUES				Martorell, de 8 a 10 graus	"	1'95-2'00-0'00	
Alls en forc, Cappares	El forc	1'00 a 2'00		Manxa, de 12 graus	"	2'00-2'10-0'00	
Primeres	"	00'00 a 00'00		Alacant, de 14 a 15 graus	"	0'00-2'80-0'00	
AMETLLES				Mistela	"	3'10-3'20-0'00	
Mallorca propietari, sense tros	100 quilos	400'00 a 00'00		Moscatell	"	3'30-0'00-0'00	
Mallorca escollida	"	430'00 a 00'00		ALCOHOLS			
Llangueta	"	440'00 a 00'00		Rectificats d'indústria, 96/97 graus	100 graus	258'00 a 260'00	
Mollar, amb clofolla	"	170'00 a 00'00		Rectificats de residus vínics, 96/97 graus	"	250'00 a 252'00	
Gra Esperança primera	"	440'00 a 00'00		Rectificats de vi, 96/97 graus	"	255'00 a 260'00	
Gra Esperança segona	"	00'00 a 00'00		Desnaturalitzats 95/97 graus	"	135'00	
ANÍS EN GRA				Destil·lat de brisa	"	00'00 a 00'00	
Andalusia	"	160'00 a 00'00		Aiguardent de canya, de 75 graus	"	210'00	
Manxa	"	140'00 a 00'00		TARTRÀ I DERIVATS			
AVELLANES				Mares de vi, 24/30 graus d'àcid	Grau i carrega	0'75 a 0'00	
Gra primera	"	320'00 a 00'00		Tartrat de calç, 50/52 graus d'àcid	"	1'30 a 1'35	
Colliter	"	00'00 a 00'00		Tartrà de brisa, 55/60 graus d'àcid	"	1'25 a 0'00	
Garbellada	"	140'00 a 00'00		VINAGRES			
Negreta escollida	"	150'00 a 00'00		CLASSE CORRENT			
CACAUETS				Daurat	Hectolitre	30'00	
Tres grans blanc primera	"	125'00 a 00'00		Prior	"	40'00	
Tres grans segona	"	115'00 a 00'00		2 en 1	"	50'00	
Dos grans blanc primera	"	105'00 a 00'00		CLASSE VELLA			
Dos grans vermells	"	00'00 a 00'00		Daurat	"	80'00	
Esclofolats	"	00'00 a 00'00		Prior	"	80'00	
COMINS				2 en 1	"	125'00	
Del país	"	140'00 a 00'00		CLASSE CORRENT			
LLOBINS				De 5 graus	"	40'00	
Llobins número 1	"	50'00 a 00'00		De 6 graus	"	45'00	
Llobins número 0	"	85'00 a 00'00		De 7 graus	"	50'00	
Llobins Alhucemes	"	115'00 a 00'00		ANIMALS I LLURS PRODUCTES			
NOUS				BOVÍ			
Escollides	"	140'00 a 00'00		Bous del país	El quilo canal	2'50 a 2'70	
Corrent	"	00'00 a 00'00		Vaques del país	"	2'50 a 2'70	
PÈSOLS				Vedelles gallegues del país	"	3'00 a 3'20	
Sencers	"	90'00 a 110'00		Vedelles de llet del país fins a 100 quilos	"	3'75 a 4'00	
PINYONS				Estaques fins a 150 quilos	"	3'25 a 3'50	
Castelles	"	530'00 a 00'00		Estaques des de 150 quilos	"	2'75 a 3'00	
SAFRANS				PORQUÍ			
Selecte	"	250'00 a 00'00		Del país blancs	"	3'30 a 3'50	
Superior Estat	"	175'00 a 185'00		Valencians blancs	"	3'30 a 3'50	
Aragó	"	195'00 a 00'00		Extremenys	"	2'50 a 2'60	
XUFLES				Valencià-extremenys	"	2'50 a 2'60	
Escollides	"	130'00 a 00'00		CAVALLAR			
Esporgadura	"	00'00 a 00'00		Cavalls grossos, a ull, segons siguin	"	(Variació)	
OUS				LLANAR			
Fayum	El cent	11'50		Anyells aragonesos	"	0'00 a 0'00	
Maçagan extra	"	15'00		Anyells aragonesos, femelles	"	0'00 a 0'00	
Eivissa	"	17'00		Lletals aragonesos	"	0'00 a 0'00	
Mahó	"	19'00		Moltos extremenys, de 12 a 14 quilos	"	3'10 a 3'20	
Empordà	"	22'00		Ovelles extremenys, de 10 a 12 quilos	"	0'00 a 0'00	
Mallorca	"	19'00		Anyells extremenys, llana	"	3'10 a 3'20	
Vilafranca	"	27'00		Anyells extremenys, femelles esquilades	"	3'30 a 3'40	
Turquia	"	13'50		Moltos extremenys, esquilats	"	0'00 a 0'00	
França	"	00'00		Anyells manxecs, vena	"	0'00 a 0'00	
Suïssa	"	00'00		Anyells manxecs, capats	"	0'00 a 0'00	
Polaco	"	13'50		Anyells manxecs, femelles	"	0'00 a 0'00	
D'OLIVA OLIS				Moltos castellans, de 12 a 14 quilos	"	0'00 a 0'00	
Corrent bo, taxat	100 quilos	178'25		Ovelles castellanens, de 11 a 13 quilos	"	0'00 a 0'00	
Corrent superior	"	221'65		Anyells castellans	"	0'00 a 0'00	
Classe fina	"	230'10		Anyells castellans, femelles	"	0'00 a 0'00	
Classe fina extra	"	00'00		Anyells, pèl segureny	"	3'15 a 3'25	
				Idem, femelles	"	3'35 a 3'45	

PUBLICIDAD JOHAN

REIXATS i TANQUES

Galvanitzats amb els més moderns procediments

Gran Premi i Medalla d'Or. - Exposició Internacional de Barcelona, 1929-1930

Ramaders:

Recomanem l' "ALAMBRE" per a xarxes i tancats per al bestiar BOVÍ, CABALLÍ, PORQUÍ i especialment per al LLANER, per estar exempt de punxes.

Avicultors:

Useu per al vostre GALLINER, el Modern reixat patentat de Forma Mixta - Uniformitat en les seves malles. - Molt resistent. - Econòmic

Per comandes a les Ferreteries i Establiments Avícoles

SOL·LICITEU CATÀLEG IL·LUSTRAT A:

M. Abad & Ribera. TARRASA. Barcelona

Direcció postal: Apartat 55. — Direcció Telegràfica: «Peinalambres». — Direcció Telefònica: 2105 i 2250

Agraïem als nostres llegidors que esmentin AGRICULTURA I RAMADERIA en dirigir-se als anunciants

Granja Feliu Vallès

(Existència permanent: 2.000 gallines)

Dedicada a la selecció d'altres ponedores

Prat rossa

(9 anys de selecció amb el ponedor-trampa)

Rhode-Island roja

(Origen anglès William Cook & Sons)

LES MILLORS RECOMPENSES EN TOTES LES EXPOSICIONS

Madrid	—	Octubre	1931	:	28 aus presentades	—	22 premiades	} amb Medalles d'Or i Premis de conjunt
Barcelona	—	Desembre	1931	:	11 aus presentades	—	6 premiades	
Barcelona	—	Desembre	1932	:	20 aus presentades	—	15 premiades	

Demaneu prospectes amb condicions especialíssimes i úniques a Espanya en la venda d'

OUS PER INCUBAR

Es faciliten fórmules de barrejes seques, orientacions i cura detallada junt amb el lliurament de

POLLETS RECENT NASCUTS

L'única Granja que per la seva capacitat i organització ha pogut especialitzar-se en la producció a l'engròs de la

RECRIA

Són escrupolosament controlats el rendiment, la posta, la vigoria, l'origen i la descendència de tots els

REPRODUCTORS

Demaneu avui mateix el catàleg il·lustrat, gratuït, a l'

DIRECTOR - PROPIETARI: **EMILI TRINXET** — TÈCNIC AVÍCULA

Granja a SANT FELIU DE CODINES (Barcelona) - Telèfon 3

(Es prega la correspondència a la Granja)

Sucursal a BARCELONA: Carrer de Balmes, núm. 143 - Telèfon 74459

5 PREPARADOS EXCELENTES PARA LA VETERINARIA

BLACK MIXTURE: Llagos de toda naturaleza

ARSECALINE: Asma, anemia, fatiga

UNGUENTO ROJO: Para caballos, perros, cerdos y defectos varios

JABON DE LOS PIQUEUX: Para limpiar de perros, caballos y expulsión de sus parásitos.

EMBROCACION: Fortifica los músculos

P. MÈRE DE CHANTILLY

Ungüent roig: Per a cavalls coixos i altres varis defectes

Black mixture: Llagues de tota mena

Arsecaline: Asma (ofec), Anèmia, Fadiga

Embrocació: Fortifica els músculs

Daniel Robert - Claris, 72 - Barcelona

No hi ha bones rendes sense un bon tractament
 No hi ha un bon tractament sense bons Polvoritzadors
 Useu un material de qualitat

VERMOREL

us l'ofereix, adopteu-lo

Catàleg franc, dirigint-se a:
Villefranche - sur - Saône (França)

FAVES

seleccionades per a la sembra

Quarantenes, molt primerenques 'Muchamiel'

De precocitat extraordinària i bon rendiment. - Conreades en climes calents o temperats poden ja collir-se a primers de novembre, assolint en el mercat preus molt remuneradors. Tabetles de tamany regular. - Molt cercades per a l'exportació per ésser tant primerenques.

PREU:
4 pessetes el quilo

Primerenques blanques

De molta precocitat, tabelles llargues, ben poblades de grans grossos i bon aspecte. És cullen des de desembre i gener. Són també estimades per a l'exportació per la seva condició de primerenques.

PREU:
2'50 pessetes el quilo

Primerenques morades

De idèntiques condicions que les primerenques blanques, però de gust més fort.

PREU:
2'50 pessetes el quilo

Grosses de Mahó, llegítimes

Tardanes. Tabetles llargues, grans molt grossos, de bona apariència. Són molt productives, de gust excellent, menjades en verd i apropiades per a la preparació de purés una volta seques.

PREU:
1'50 pessetes el quilo

EL CULTIVADOR MODERN

Trafalgar, 76 - Telèfon 18744 — BARCELONA

Pèsols

seleccionats per a la sembra

Varietats autèntiques de màxima germinació

L'experiència ha demostrat que aquestes menes de pèsols són les que millor poden recomanar-se.

Pèsols Austràlia, nans

o sigui de mata baixa. Solen conrear-se en el secà; molt productius; llargues i grosses tabelles de formós aspecte, poblades de grans grossos molt saborosos.

Pèsols Austràlia, enfiladors

També de tabelles llargues, grans grossos, però més apropiats per el conreu en hortes i regadius.

Pèsols setsetmaners o quarentens

(Gra blanc), de mata baixa i precocitat extremada. Conreats en climes temperats, en terres de regadiu, poden donar collites durant tot l'any.

Pèsols setsetmaners Selectes

(Mata molt baixa i gra vert), reuneixen les mateixes excellent condicions que els anteriors, proporcionant les majors produccions. Ambdues menes són molt apreciades pels hortolans, doncs els permeten presentar tot l'any pèsols al mercat.

Pèsols caputxins o tirabecs Banyade Be

Per a menjar amb tabella, sense desgranar. Són de tabella molt llarga i molçada, de bon rendiment i bon sabor i estimats per a l'exportació.

Pèsols caputxins o tirabecs de flor violeta

Tenen les mateixes bones condicions que els anteriors, per més que les tabelles no es fan tant llargues. Ambdues menes són emparradores, és a dir, que precisen canyes per llur conreu.

PREUS:

Austràlia nans, mata baixa	3'50 Ptes. quilo
Austràlia enfiladors.	3'75 » »
Setsetmaners gra blanc	3'00 » »
Setsetmaners Selectes.	3'50 » »
Caputxins Banyade Be.	5'00 » »
Caputxins flor violeta.	5'00 » »

EL CULTIVADOR MODERN

Trafalgar, 76 - Telèfon 18744 — BARCELONA

Bersim

(Trèvol d'Alexandria)

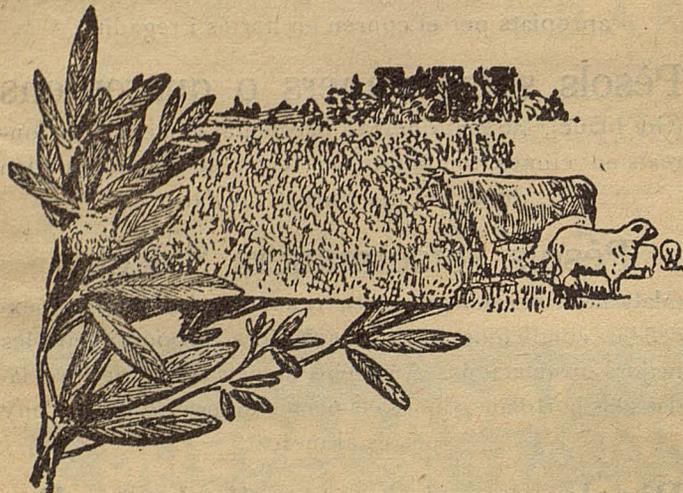
En certes contrades és conegut també per «ALFALS FRANCÈS», «ALFALFA MORA», «ALFALS DE FLOR BLANCA», etc.

Fou donat a conèixer als agricultors catalans en el Congrés que la Federació Agrícola Catalana-Balear celebrà a Lleida. Ha estat experimentat en totes les nostres comarques amb resultats sorprenents.

Ofereix les avantatges següents:

Sembrat a la tardor, en comarques de clima atemperat, dona ja un dall a l'hivern.

Rendeix de 50 a 60 tones de farratge vert per hectàrea. S'adapta al secà i les terres més variades. És un aliment sà i nutritiu, cobejat per a tota mena de bestiar, ja sigui en verd o en sec.

Estimula la producció de la llet, a les vaques, cabres i ovelles.

Tractant-se d'una lleguminosa, com totes elles enriqueix la terra en adobs nitrogenats, deixant-la fertilitzada per successius conreus.

Sembrat entre les passades de les vinyes i dels fruiters, enterrant-lo en floir a la primavera, substitueix els fens i adobs nitrogenats. Per la seva força vegetativa neteja els camps d'herbes parasitàries. Ajuntant les sèmbrs de BERSIM a l'alfals, la producció de farratge no es veu interrompuda. L'extensió del seu conreu a Algeria, Nord d'Àfrica i altres zones de la Mediterrània, és una demostració innegable de la vàlua del BERSIM, per promoure augments intensos en les produccions agrícoles i ramaderes, per qual motiu és de recomenar el conreu del BERSIM als ramaders catalans.

Es sembra en la proporció de 28 a 30 quilos de llavor per hectàrea

PREU DE LA LLAVOR:

2'50 PESSETES EL QUILO

En comandes de 100 quilos per amunt, a 2 ptes. el quilo

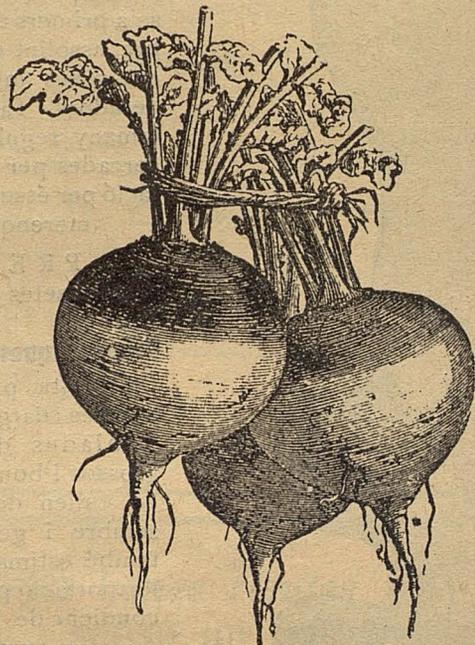
Descomptes especials als Sindicats Agrícoles i revedors

EL CULTIVADOR MODERN

Trafalgar, 76 - Telèfon 18744 — BARCELONA

NAP

FARRATGER
SUEC

VARIETATS:

Llarg, Mig llarg i Rodó

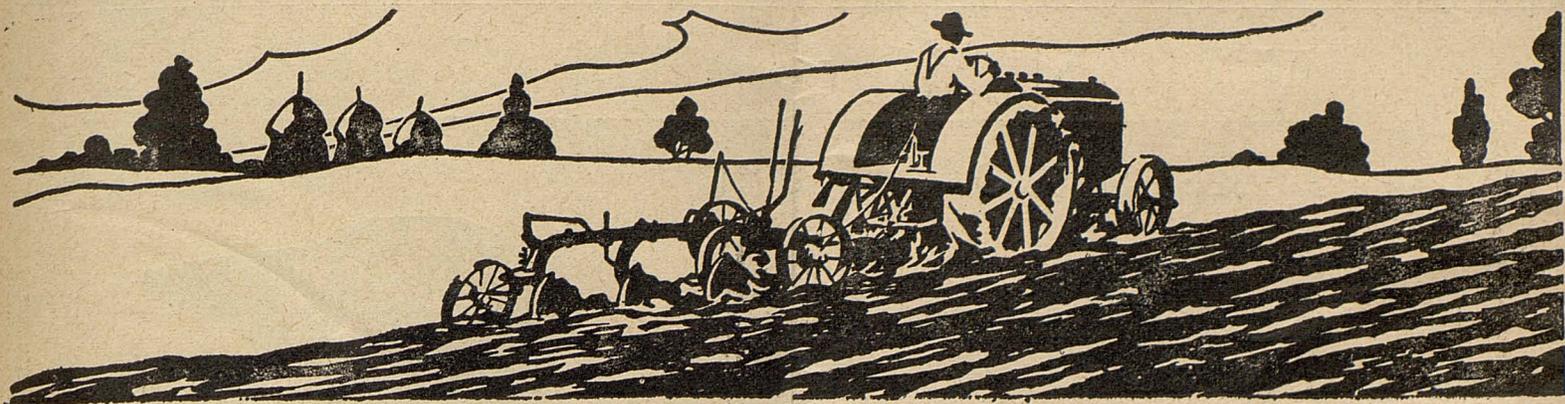
PREUS:

Llarg. 6'00 pessetes el quilo
Mig llarg. 5'00 pessetes el quilo
Rodó. 5'00 pessetes el quilo
Rave gros o boví. . . . 4'00 pessetes el quilo

Preus especials als Sindicats Agrícoles i revedors.

EL CULTIVADOR MODERN

Trafalgar, 76 — Telèfon 18744 — BARCELONA

IMPORTANTES OBRAS D'AGRICULTURA

CIÈNCIES APLICADES A L'AGRICULTURA

Compendio de Agricultura. SELTENSPERGER (C.). Un volum.	16,50 ptes.
Botànica agrícola. SCHRIBAUX (E.) i NANOT. Un volum.	En premsa n. e.
Química agrícola (<i>Química del Suelo</i>). ANDRÉ (G.) (2. ^a ed.). Dos volums.	29 ptes.
Química agrícola (<i>Química vegetal</i>). ANDRÉ (G.) (2. ^a ed.). Dos volums.	31 ptes.
Entomologia y Parasitologia agrícolas. GUÉNAUX (2. ^a ed.). Un volum.	En premsa.
Microbiologia agrícola. KAYSER (E.). Dos volums.	29 ptes.
Hidrologia agrícola. DIÉNERT (F.). Un volum.	15,50 ptes.
Meteorologia y Física agrícolas. KLEIN (P.) i SANSON (J.). Un volum.	15,50 ptes.
Anàlisis agrícolas. GUILLIN (R.). Un volum.	15,50 ptes.
Higiene de la granja. REGNARD (P.) i PORTIER (P.). Un volum.	15,50 ptes.
Geologia agrícola. CORD (E.). Un volum.	15,50 ptes.
Previsión del tiempo. SANSON. Un volum.	En premsa.
Ornitologia. C. GUÉNAUX. Un volum.	En premsa.
Diccionario de Agricultura, Zootecnia y Veterinaria, dirigit per A. MATONS i M. ROSSELL i VILÀ. Es publica per fascicles. Publicat el volum primer (que consta de tres fascicles).	67 ptes.
Publicats demés els fascicles 4. ^{art} i 5. ^a (del volum II). Cada fascicle.	20 ptes.
Compendio de Química agrícola. GAIN (E.). Un volum.	21,50 ptes.
Anatomia Veterinaria. S. SISSON. Un volum i il·lustrat.	En premsa.
El Suelo. VILLAR (E. H. DEL). Un volum.	11 ptes.
La Agricultura y el Clima. ALCARAZ MARTÍNEZ (E.). Un volum.	8 ptes.
Investigación de aguas subterráneas. DARDER PERICÁS (B.). Un volum.	26 ptes.
El Crédito agrícola cooperativo. R. DE RODA i JIMÉNEZ. Un volum.	9 ptes.

PRODUCCIÓ I CONREU DE LES PLANTES

Agricultura general. DIFFLOTH (P.) (2. ^a edició). Quatre volums:	
I. Suelo y mejoramiento de las tierras.	15,50 ptes.
II. Labores y rotación de cultivos.	15,50 ptes.
III. Siembras y cuidado de los cultivos.	14,50 ptes.
IV. Cosechas y conservación de los productos agrícolas.	14,50 ptes.
Abonos. GAROLA (C. V.) i LAVALLÉE (P.) (2. ^a edició). Dos volums.	29 ptes.
Cereales. GAROLA (C. V.) i LAVALLÉE (P.) (2. ^a edició). Dos volums.	29 ptes.
Praos y Plantas forrajeras. GAROLA (C. V.). Un volum.	17,50 ptes.
Arboricultura frutal. BUSSARD (L.) i DUVAL (J.) (2. ^a ed.). Un volum.	16,50 ptes.
Viticultura. PACOTTET (P.) (2. ^a edició). Un volum.	16,50 ptes.
Silvicultura. FRON (A.). Un volum.	16,50 ptes.
Cultivo hortícola. BUSSARD (L.). Un volum.	16,50 ptes.
Plantas de escarda. HITIER (H.). Un volum.	16,50 ptes.
La Mimbrera (<i>Cultivo y aplicaciones</i>). LEROUX (E.). Un volum.	14,50 ptes.
Enfermedades parasitarias de las plantas cultivadas. DELACROIX (J.) i MAUBLANC (A.) (2. ^a edició). Un volum.	15,50 ptes.
Enf. no parasitarias de las plantas cultivadas. DELACROIX. Un volum.	14,50 ptes.
Cultivos meridionales. RIVIÈRE (CH.) i LECQ (H.). Dos volums.	32 ptes.
Tratado de Patologia y Terap. vegetales. FERRARIS (T.). Dos volums.	85 ptes.
Olivicultura. MANUEL PRIEGO (J.). Un volum.	11 ptes.
La Alfalfa. CRUZ LAPAZARÁN BERISTAIN (J.). Un volum.	7 ptes.
La uva de mesa de Almería. RUEDA FERRER (F.). Un volum.	13 ptes.
El cultivo del azafrán. JUAN BTA. LLORCA. Un volum.	En premsa.
El cultivo del arroz. R. FONT DE MORA. Un volum.	En premsa.
El Alforfón. F. J. RIERA. Un volum.	14 ptes.
Los parás. de los insectos perjudiciales. R. GARCÍA MERCET. Un volum.	9 ptes.

PRODUCCIÓ I CURA DELS ANIMALS

Zootecnia general. DIFFLOTH (P.). Dos volums.	32 ptes.
Razas bovinas. DIFFLOTH (P.). Un volum.	17,50 ptes.
Razas caballares. DIFFLOTH (P.). Un volum.	16,50 ptes.
Ganado lanar. DIFFLOTH (P.). Un volum.	15,50 ptes.
Avicultura. VOITELLIER (C.) (2. ^a edició). Un volum.	16,50 ptes.
Aliment. racional de los Animales domésticos. GOUIN (2. ^a ed.). Un volum.	En premsa.
Higiene y Enfermedades del ganado. CAGNY i GOUIN (2. ^a ed.). Un volum.	16,50 ptes.
Apicultura. HOMMELL (R.). Un volum.	16,50 ptes.
Cabras, cerdos, conejos. DIFFLOTH (P.). Un volum.	15,50 ptes.
Sericicultura. VIEIL (P.). Un volum.	15,50 ptes.
Producción y doma del caballo. BONNEFONT (J.). Un volum.	15,50 ptes.
La Pesca y los Peces de agua dulce. VILLATE DES PRUGNES (R.). Un vol.	16,50 ptes.
Piscicultura. GUÉNAUX (G.). Un volum.	15,50 ptes.
Manual de Veterinaria práctica. HUGUIER. Dos volums.	39 ptes.
Métodos modernos de Avicultura. DIFFLOTH (P.). Un volum.	23 ptes.
Enfermedades de las Abejas. A. CAILLAS. Un volum.	6 ptes.
Alimentación de los Animales. ROSSELL i VILÀ (M.). Un volum.	9 ptes.

ENGINYERIA RURAL

Material vitícola. BRUNET (R.). Un volum.	15,50 ptes.
Material vinícola. BRUNET (R.). Un volum.	16,50 ptes.
Construcciones rurales. DANGUY (J.). Un volum.	16,50 ptes.
Riegos. RISLER (E.) i WÉRY (G.) (2. ^a edició). Un volum.	15,50 ptes.
Drenaje y saneamiento de las tierras. RISLER i WÉRY (2. ^a ed.). Un vol.	13,50 ptes.
Prácticas de Ingeniería rural. PROVOST (A.) i ROLLEY (P.). Un volum.	15,50 ptes.
Electricidad agrícola. PETIT (A.). Un volum.	16,50 ptes.
Topografía agrícola. MURET (C.). Un volum.	15,50 ptes.
Máquinas de labranza. COUPAN (G.). Un volum.	16,50 ptes.
Máquinas de cosechas. COUPAN (G.) Un volum.	En premsa.

TECNOLOGIA AGRÍCOLA

Vinificación. PACOTTET (P.) (2. ^a edició). Un volum.	16,50 ptes.
Aguardientes y vinagres. PACOTTET (P.). Un volum.	16,50 ptes.
Lechería. MARTÍN (C.) (2. ^a edició). Un volum.	15,50 ptes.
Las Conservas de frutas. ROLET (A.) (2. ^a edició). Un volum.	16,50 ptes.
Las Conservas de Legumbres (<i>Carnes, productos del corral y de la lechería</i>). ROLET. Un volum.	15,50 ptes.
Industria y comercio de los Abonos. PLUVINAGE (C.). Un volum.	16,50 ptes.
La remolacha y la fabric. del azúcar de remolacha. SAILLARD. Un volum.	19,50 ptes.
El Manzano de sidra y la Sidrería. WARCOLLIER (G.). Un volum.	17,50 ptes.
Destilería agrícola e industrial. BOULLANGER (E.). Dos volums.	29 ptes.
Vinos de Champaña y espumosos. PACOTTET i GUITTONNEAU. Un volum.	15,50 ptes.
Las industrias de la Leche. LLOVET. Un volum.	11 ptes.
Enfermedades de los vinos. BRUNET (R.). Un volum.	9 ptes.
Contabilidad agrícola. P. J. GIRONA. Un volum.	En premsa.
Legislación agrícola. P. J. GIRONA. Un volum.	En premsa.

ECONOMIA I LEGISLACIÓ RURAL

Economía rural. JOUZIER (E.). Un volum.	16,50 ptes.
Explotación de un dominio agrícola. VUIGNER (R.). Un volum.	17,50 ptes.
El libro de la campesina. BUSSARD (O.). Un volum.	15,50 ptes.
Agenda Agrícola. WÉRY (G.) (2. ^a edició). Un volum.	7 ptes.

VINYATERS:

LES PREMSES CONTINUES

COLIN

Són les millors fins avui. No deixen solatges, quedant el vi sense aspror.

Primer Premi i Medalla d'Or en el Concurs de Premses a Alcàssar de Sant Joan

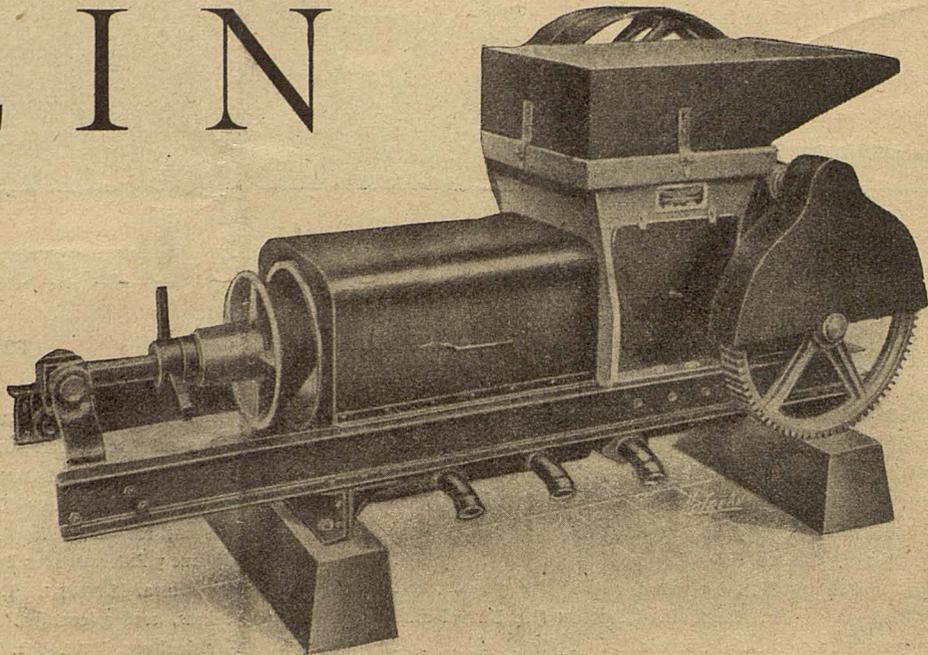
■ ■ ■

Material de Verema

Productes per a l'Elaboració

■ ■ ■

DEMANEU DETALLS I CÀTALOGS

VICENTS VILA CLOSA

PASSEIG DE GRACIA, 88
Tel. 72095-Dir. Teleg. KEGEVILA

Barcelona

PER AL MILLORAMENT DE LES VOSTRES GALLINES, COMPREU A

GRANA AVICOLA PRAT

ESPECIALITZADA EN LA VENDA DE

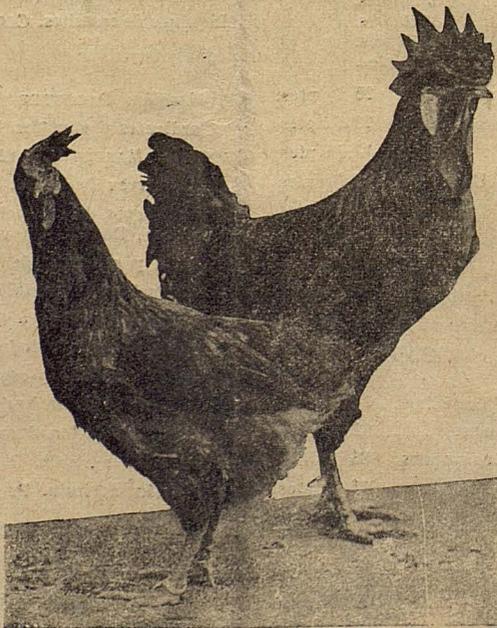
POLLETS seleccionats i POLLETES seleccionades, de tres mesos

De les quals prenem encàrrecs per als mesos de Juny, Juliol i Agost. Deu anys de constant selecció amb el niu trampa ens permet considerar la nostra raça de

Gallines PRAT

al nivell de la millor raça estrangera. - Aquesta Granja és i ha estat proveïdora de les més famoses Granjes que es dediquen a la RAÇA PRAT ROSSA

Des de 1926, ha obtingut la nostra Granja les millors recompenses en totes quantes Exposicions ha concorregut. Actualment posseeix els

Campionats de Races nacionals

obtinguts a Madrid, París i Barcelona

Lot campió de races nacionals. Exposició Nacional, Madrid

Demaneu avui mateix catàleg il·lustrat de la Granja i el rebreu gratuïtament

Direcció postal: Granja Avícola Prat - J. Colominas i Vergés

PRAT DE LLOBREGAT
(Prov. de Barcelona)